

Bundel - Commissie Middelen 2022-2026 van 13 april 2023

Agenda bijlagen

Agenda_Commissie_Middelen_13_april_2023

- 1 Opening en vaststellen agenda
- 2 Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering
De commissie wordt gevraagd de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 maart jl. vast te stellen.
Concept besluitenlijst_Commissie_Middelen_23_maart_2023
- 3 Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties
De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen. De planningslijst is hierbij gevoegd. De moties en toezeggingen kunt u raadplegen in het RIS (Raadsinformatiesysteem) in iBabs.
230315 Planningslijst raad Zevenaar 2023 - maart 2023
- 4 Z/22/436394 Bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof
De raad wordt voorgesteld:
 1. De bezwaren van bezwaarmaker I en II kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren;
 2. Geen dwangsom toe te kennen wegens niet tijdig beslissen.*Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk*
1149238 Raadsvoorstel en -besluit bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof
1149324 Bijlage 1. Bezwaarschrift I
1149326 Bijlage 2. Bezwaarschrift II
1149314 Bijlage 3. Advies van de bezwarencommissie
1149395 Bijlage 4. Bestreden beslissing van de raad
1149412 Bijlage 5. Ingebrekestelling
23-814 230413 Beantwoording TV LB bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof
- 5 Raadsinformatiebrief 2023-012 Toekomstvisie RID de Liemers
Deze brief is geagendeerd op verzoek van de fractie Lijst 11 (lijst ingekomen stukken raadsvergadering 1 maart 2023). De fractie denkt dat het goed is om hier ook in de commissie Middelen bij stil te staan. Het gaat om een groot bedrag en het lijkt de fractie dat daar in ieder geval even naar gekeken moet worden. Zodat de fracties daar dan wat meer op in kunnen gaan en een goede beslissing hierover kunnen nemen. De RIB is voor de fractie van Lijst 11 niet duidelijk genoeg om daar zo een beslissing over te nemen.
RIB 2023-012 Toekomstvisie RID de Liemers
- 6 Agenderingsvoorstellen commissie
De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen.
- 7 Mededelingen portefeuillehouders
Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.
- 8 Rondvraag
De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders
- 9 Sluiting

Agenda Commissie Middelen 13 april 2023

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J. Hugén

1	Opening en vaststellen agenda
2	Vaststellen besluitenlijst vorige vergadering De commissie wordt gevraagd de concept-besluitenlijst van de vergadering van 23 maart jl. vast te stellen.
3	Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties De commissie wordt gevraagd de planningslijst en lijst toezeggingen en moties vast te stellen.
4	Z/22/436394 Bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof De raad wordt voorgesteld: 1. De bezwaren van bezwaarmaker I en II kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren; 2. Geen dwangsom toe te kennen wegens niet tijdig beslissen. Portefeuillehouder: Lucien van Riswijk
5	Raadsinformatiebrief 2023-012 Toekomstvisie RID de Liemers Deze brief is geagendeerd op verzoek van de fractie Lijst 11 (lijst ingekomen stukken raadsvergadering 1 maart 2023). De fractie denkt dat het goed is om hier ook in de commissie Middelen bij stil te staan. Het gaat om een groot bedrag en het lijkt de fractie dat daar in ieder geval even naar gekeken moet worden. Zodat de fracties daar dan wat meer op in kunnen gaan en een goede beslissing hierover kunnen nemen. De RIB is voor de fractie van Lijst 11 niet duidelijk genoeg om daar zo een beslissing over te nemen.
6	Agenderingsvoorstellen commissie De leden van de commissie kunnen agendaverzoeken aan de commissie voorleggen.

7	Mededelingen portefeuillehouders Gelegenheid voor de portefeuillehouders om korte actuele en urgente mededelingen te doen.
8	Rondvraag De leden van de commissie kunnen vragen stellen aan de portefeuillehouders
9	Sluiting

Zevenaar, 20 maart 2023
Namens de Agendacommissie,
Mirjam van Bergen, commissiegriffier

Concept besluitenlijst Commissie Middelen 23 maart 2022

Tijd	19:30 uur
Locatie	Raadzaal
Voorzitter	J. Hugén
Aanwezigen	H.F.G.M. Staring (Lokaal Belang), F.H.F. Jansen (CDA), W.J.M. van Dinther (CDA), E.G.B.M. Buil (WijZZ), N. van Dellen (WijZZ), J.W.H. Winters (WijZZ), M.R.A. Lap (PvdA), M.W. Bloemberg (VVD), G.A. Stokman (VVD), I.M. van Helvert (D66), K. Godschalk (GroenLinks), L. van der Velden (SP), , P.J.M. Freriks (Sociaal Zevenaar), A.F.J. de Vries (Lijst11), L.J.E.M. Van Riswijk (burgemeester), A.M. Boone (wethouder), M. van Bergen (commissiegriffier), C.C. Claassen (griffie).
Afwezig	T.G.H. Boekhorst (Lokaal Belang), H.L.M. Meijer (Sociaal Zevenaar), R.W.M. van Bommel (ONS Zevenaar), I.M. van Dijk (griffier).

1	Opening en vaststellen agenda Verhinderingen: • T.G.H. Boekhorst, hij wordt vervangen door H.F.G.M. Staring; • R.W.M. van Bommel, hij wordt niet vervangen; • H.L.M. Meijer, hij wordt vervangen door P.J.M. Freriks; • I.M. van Dijk, zij wordt vervangen door M. van Bergen. Door de fractie WijZZ is voorgesteld om ten aanzien van de woordvoering met betrekking tot agendapunt 6 "Brief Veerpontencoalitie en het Pieterpad d.d. 16 januari 2023 inzake veer Millingen Pannerden", N. van Dellen te laten vervangen door J.W.H. Winters. De commissie stemt in met dit voorstel van de fractie van WijZZ. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2	Vaststellen concept-besluitenlijst vorige vergadering De besluitenlijst van 16 februari 2023 wordt ongewijzigd vastgesteld.
3	Vaststellen planningslijst en lijst toezeggingen en moties De planningslijst en de lijst toezeggingen en moties worden ongewijzigd vastgesteld.

4	Z/23/441425 Integrale Veiligheidsagenda 2023-2026 <u>Toezegging</u> burgemeester van Riswijk geeft aan te gaan onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de data in de veiligheidsmonitor verder uit te splitsen op dorpsniveau waar nu gesproken wordt over Zevenaar Noord, Zevenaar Centrum en Zevenaar Zuid. <u>Conclusie</u> Hamerstuk.
5	Z/23/439857 Normenkader 2022 <u>Conclusie</u> Hamerstuk.
6	Brief Veerpontencoalitie en het Pieterpad d.d. 16 januari 2023 inzake veer Millingen Pannerden Naar aanleiding van de agendering van de Brief "Veerpontencoalitie en het Pieterpad" d.d. 16 januari 2023 inzake veer Millingen Pannerden door de fractie van WijZZ, is over de veer gesproken in de commissievergadering. Op de vraag of de veer gedurende de zomermaanden zal varen heeft wethouder Boone aangegeven navraag te kunnen doen.
7	Behandeling agenderingsvoorstellen commissie (1) Naar aanleiding van de opmerking van N. van Dellen (WijZZ) dat er vaak een tijd overheen gaat voordat een RIB besproken wordt in een commissie na agendering, geeft burgemeester van Riswijk aan dat de ruimte tussen RIB en agendering een gevolg is van de vergadersystematiek. Dit is een onderwerp wat in het Presidium kan worden besproken.
8	Mededelingen portefeuillehouders Geen
9	Rondvraag W.J.M. van Dinther (CDA): Vraag naar de stand van zaken inzake de LED verlichting sportparken? <u>Antwoord:</u> wethouder Boone geeft aan dat dit in de volgende commissievergadering Middelen, op 13 april 2023, aan de orde zal komen. W.J.M. van Dinther (CDA): Zijn er regels of kalenders in het kader van de vergunningverlening van meerdere, grotere, evenementen in eenzelfde periode?

	Antwoord: burgemeester van Riswijk geeft aan dat de ondernemers in Zevenaar zelf een evenementenkalender hebben. Het niet verlenen van een vergunning kan niet omdat er al een andere activiteit zou zijn. Het is complex, niet iedere aanvraag behoeft ook altijd een evenementenvergunning. G.A. Stokman (VVD): Op welke termijn wordt het energienoodfonds opengesteld voor verenigingen? Antwoord: wethouder Boone erkent de noodzaak en geeft aan zo snel mogelijk met actie op dit onderwerp te willen komen.
10	Sluiting De voorzitter sluit de vergadering om 21:51 uur.

Zevenaar, 23 maart 2023.
Namens de Agendacommissie,
Mirjam van Bergen, commissiegriffier

Videoverslag van deze vergadering:
https://channel.royalcast.com/zevenaar/#!/gemeentezevenaar/20230323_1

Planning RAAD 2023	Onderwerp	Commissie	Type stuk	Portefeuille-houder	Status / intern	Afdeling
Raad	26 april 2023					
26 april 2023	Beschikbaar stellen investering voor herinrichting Kop van Tolkamer	Ruimte	Rv	Albers		BOR
26 april 223	Aan de slag met flexwonen	Ruimte	Rv	Van Orden		RO
26 april 223	Bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
26 april 223	Aanpassen verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Zevenaar 2023	Samenleving	Rv	Bijl		MO
26-apr-2023	Varianten onderwijshuisvesting Vestersbos	Samenleving	Rv	Bijl/Kagei		MO/RO
Raad	31 mei 2023 (incl. 1e VGR)					
31 mei 2023	1e VGR (Voortgangsrapportage)	alle commissies	Rv	Boone		FIN
31 mei 2023	Vaststellen Hemelwater- en Aansluitverordening gemeente Zevenaar 2022	Ruimte	Rv	Albers	Verplaatst zoals aangegeven in commissievergadering. Als het mee zit kan het eventueel nog voor aprilvergadering worden geagendeerd.	BOR
31 mei 2023	Vaststelling bestemmingsplan Buitengebied, Groessenseweg 15, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt in feb/mrt als ontwerp ter inzage gelegd	RO
31 mei 2023	Evaluatie parkeerbeleid	Ruimte	Rv	Albers		RO
31 mei 2023	Verordeningen artikel 212, 213 en 213a gemeentewet	Middelen	Rv	Boone		FIN/staf
31 mei 2023	Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Nota garantiebeleid	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Normenkader 2023	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	jaastukken 2022 en begroting 2024 SDL	Middelen	Rv	Bijl		Staf
31 mei 2023	zienswijze jaastukken VGGM	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
31 mei 2023	jaastukken ODRA	Middelen	Rv	Kagei		VTH
31 mei 2023	Nota misbruik en oneigenlijk gebruik	Middelen	Rv	Boone		Staf
31 mei 2023	Vaststellen bestemmingsplan Middag-Oost fase 3	Ruimte	RV	Van Orden	Bestemmingsplan heeft als ontwerp terinzage gelegen. Momenteel worden de ingediende zienswijzen beoordeeld	RO
31 mei 2023	Vaststelling bestemmingsplan Oude Steeg 3, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Is opgestart als wijzigingsplan, maar n.a.v. een zienswijze is gebleken dat het niet geheel valt onder de wijzigingsbevoegdheid. Moet daarom door de gemeenteraad als herziening bestemmingsplan worden vastgesteld.	RO
31 mei 2023	MGR-SDCG: jaastukken, gewijzigde begr. 2023, MJB 2024 - 2026 (incl. uitvoeringsprogramma)+ zienswijze concept gewijzigde regeling MGR-SDCG + onderbrengen steunpunt SROI bij de MGR-SDCG	Middelen	Rv	Boone	Naast JRK en MJB wordt tevens zienswijze gevraagd over de gewijzigde conceptregeling van de MGR het onderbrengen van het steunpunt SROI bij de MGR-SDCG.	MO
31 mei 2023	Iedverlichting en beregeningsinstallaties sportaanbieders	samenleving		Boone		MO
31 mei 2023	Zienswijzen op de begroting en jaastukken BVO DRAN	Samenleving		Bijl		MO
31 mei 2023	Lekkages school de Bem	Samenleving	Rv	Kagei		MO
31 mei 2023	Wijziging verordening leerlingenvervoer	Samenleving	Rv	Bijl		MO
Raad	28 juni 2023 (incl. Jaarrekening)					
28 juni 2023	Notitie uitgangspunten huurprijsbeleid	Middelen	Rv	Van Orden	Dit is blijven liggen in verband met coalitievorming. Is inmiddels opgepakt. Nog onduidelijk of hiervoor een raadsvoorstel is vereist. Wordt nog besproken met de portefeuillehouder.	BOR
28 juni 2023	Beschikbaarstellen krediet voor planvorming en verbouwing Raadhuisplein 1	Middelen	Rv	Boone	Betreft gehuurd gedeelte voormalig gemeentehuis	BOR
28 juni 2023	Re-integratieverordening Participatiewet	Samenleving	Rv	Bijl	Ivm de Wet Uitvoeren Breed offensief dient de Re-integratieverordening te worden aangepast.	MO
28 juni 2023	GMR: Jaastukken 2022 en Begroting 2024 - 2027	Middelen	Rv	Van Riswijk		Staf
28 juni 2023	Vaststellen bestemmingsplan Dorpstraat 71-85 Angerlo	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt in maart als ontwerp ter inzage gelegd	RO
28-jun-2023	Aanpassen Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur	Ruimte	Rv	Albers	Eventueel parallel met VFL aanpassen ?	BOR
28 juni 2023	Jaarrekening 2022	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	5 juli 2023 (Kadernota)					
5 juli 2023	Kadernota	alle commissies	RV	Boone		FIN
Raad	20 september 2023					
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplan Grietackers te Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Definitief ontwerp is nog niet aangeleverd door initiatiefnemer	RO
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplannen vastgoedlocaties (Steenhuizen 6, Da Costastraat 2, Nieuwe Komstraat 19, Markt 8)	Ruimte	Rv	Van Orden	De uitgangspunten voor deze 4 locaties zijn in november 2022 door de raad vastgesteld. De volgende stap is het vaststellen van de bestemmingsplannen.	RO
20-sep-2023	Vaststellen bestemmingsplan Gelders Eiland	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt in maart als ontwerp ter inzage gelegd	RO
Raad	1 november 2023 (incl. 2e VGR)					
1-nov-2023	Ontwikkeling Dorpstraat 46 in Babberich	Ruimte	Rv	Boone		BOR
1 november 2023	Vaststelling bestemmingsplan Eltenseweg 3 te Lobith	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt voor de zomer 2023 als ontwerp ter inzage gelegd	RO
1 november 2023	Vaststelling bestemmingsplan Nieuwe Steeg 9, Zevenaar	Ruimte	Rv	Van Orden	Bestemmingsplan wordt voor de zomer 2023 als ontwerp ter inzage gelegd	RO
1 november 2023	2e Voortgangsrapportage	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	8 november 2023 (Meerjarenbegroting)					
9 november 2022	Meerjarenbegroting 2024-2027	alle commissies	Rv	Boone		FIN
Raad	29 november 2023					
29 november 2023	Integraal huisvestingsplan 2024-2024	Samenleving	Rv	Kagei		MO
29 november 2023	Vaststelling aangepaste APV	Middelen	Rv	Van Riswijk		BV
29-nov-2023	Integraal HuisvestingsPlan 2024-2044	Samenleving	Rv	Kagei	Actualisatie huidige IHP 2020-2036 / wetswijziging	MO
29-nov-2023	Beschikbaar stellen kredieten onderwijshuisvesting 2024	Samenleving	Rv	Kagei		MO
29 november 2023	Bestuurlijke opdracht RSD 2024 - 2026	Samenleving	Rv	Bijl	Bestaande opdracht loopt eind dit jaar af; er wordt een nieuwe opdracht voor de RSD aan de raad voorgelegd.	MO
29 november 2023	Beschikbaar stellen krediet onderwijshuisvesting	Samenleving	Rv	Kagei		MO
Raad	20 december 2023					
20 december 2023	Huisvestingsverordening	Ruimte	Rv	van Orden	De huisvestingsverordening verloopt op 31-12-2023 vandaar een vernieuwde verordening.	RO
20 december 2023	Aanpassen parkeerverordening 2017 en parkeerbelastingverordening 2023	Ruimte	Rv	Albers/Boone	Er moet nog een visie komen op het parkeerbeleid (zie collegeprogramma)	BOR/IB
20 december 2023	Woonzorgvisie	Ruimte	Rv	Van Orden/Bijl	Wettelijke verplichting om op 1-1-2024 een woonzorgvisie te hebben.	RO/MO
20 december 2023	MGR-SDCG: toestemming verlenen raad over de gewijzigde regeling MGR-SDCG	Middelen	Rv	Boone	Naast zienswijze dient de raad tevens toestemming te verlenen aan de gewijzigde regeling MGR-SDCG	
20 december 2023	Verordening Jeugdhulp	Samenleving	Rv	Bijl		MO
20-dec-2023	GRHVOL (aanpassing van de regeling)	Samenleving	Rv	Kagei	Per 1 juli 2022 is er een nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De regeling GRHVOL moet binnen 2 jaar aangepast zijn.	MO
20 december 2023	Actualiseren verordening WMO 2022	Samenleving	Rv	Bijl	De verordening Wmo wordt jaarlijks geactualiseerd indien daar aanleiding toe is.	MO
20 december 2023	Belastingverordeningen 2024	Middelen	Rv	Boone		IB
Raad	31 januari 2024					
	Onderstaande onderwerpen zijn nog niet bij een bepaalde maand gezet					
Q2 2023	Vaststellen bestemmingsplan Groenestraat 62 te Pannerden	Ruimte	Rv	Van Orden	Dit wordt Q2 2023, definitief ontwerp is nog niet aangeleverd door initiatiefnemer	RO
Q3 2023	Verordening fysieke leefomgeving in combinatie met achterblijvende APV	Ruimte	Rv	Van Orden	verplaatst naar Q3 2023 om de samenhang met de overige onderwerpen vanuit de Omgevingswet te houden. Afgestemd met de raadswerkgroep.	RO
Q2 2023	Legesverordening specifiek voor onderdelen Ow	Ruimte	Rv	Van Orden/Boone	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23. In overleg met de raadswerkgroep wordt dit deel van de legesverordening in december aangeboden. In verband met uitstel van de Omgevingswet wordt dit onderdeel niet aangeboden in december 2022. In december wordt de "reguliere" legesverordening aangeboden zonder deel Omgevingswet. Richting nieuwe datum inwerkingtreding Omgevingswet wordt het deel dat gaat over de Omgevingswet aangeboden aan de raad. Deze gaat dus voor de komende maanden van de agenda.	RO/IB
Q3 2023	Vaststellen verordening Uitvoering en handhaving Omgevingsrecht Zevenaar 2023	Ruimte	Rv	Van Orden/Van Riswijk	Op moment in werking treden Omgevingswet (1 januari 2024) vervangt deze verordening de huidige Verordening Kwaliteit VTH.	VTH
28 juni 2023 of 20 december 2023	Legesverordening specifiek voor onderdelen Ow	Middelen	Rv	Van Orden/Boone	De gemeente heeft haar legesmodel, de mandaatregelingen en de procedureverordening planschade aangepast op de situatie per 1-1-23. Afhankelijk van de inwerkingtreding van de nieuwe omgevingswet wordt de nieuwe tarieven tabel leges in de raad van 28 juni of 20 december aangeboden. I	RO/IB

Raadsvoorstel

onderwerp	bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof
zaaknummer	Z/22/436394
documentnummer	INT/23/1149238
portefeuillehouder	L. van Riswijk
portefeuille	Juridische Zaken
behandelend ambtenaar/afdeling	M. van Helden/Bedrijfsvoering
telefoon	0316-595253
email	m.vanhelden@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De raad heeft op 19 oktober 2022 besloten de deelgrondexploitatie vast te stellen voor Het Hof en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment). Tegen deze beslissing zijn twee bezwaarschriften ingediend. De bezwaarschriften zijn voorgelegd aan de Adviescommissie voor bezwaarschriften (hierna: de Adviescommissie). De Adviescommissie heeft schriftelijk advies uitgebracht over de ingediende bezwaren.

2. Raadsvoorstel

1. De bezwaren van bezwaarmaker I en II; kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren;
2. Geen dwangsom toe te kennen wegens niet tijdig beslissen.

3. Waarom naar de raad

De raad heeft op 19 oktober 2022 besloten de deexploitatie voor het Hof vast te stellen. Volgens het bepaalde in artikel 6:4 van de Algemene wet bestuursrecht dient het bestuursorgaan dat een beslissing heeft genomen, ook te beslissen op de bezwaren die hiertegen worden ingediend.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Afhandeling van de bezwaren volgens de Algemene wet bestuursrecht.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *Er is geen sprake van een besluit waartegen bezwaar kan worden gemaakt.*

Alleen tegen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht kan bezwaar worden ingediend. Een besluit is een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

Het vaststellen van een grondexploitatie kent naar de mening van de Adviescommissie geen publiekrechtelijke grondslag. Een dergelijke beslissing is geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, omdat er geen publiekrechtelijk rechtsgevolg uit voortvloeit. De commissie vindt hiervoor bevestiging in het voorstel behorende bij het raadsbesluit van 19 oktober 2022.

Daarin is namelijk aangegeven dat er een uitwerkingsplan zal worden vastgesteld om de woningbouw in het Hof juridisch planologisch mogelijk te maken. Eerst als het uitwerkingsplan is vastgesteld kunnen er rechtsmiddelen tegen worden aangewend.

De Adviescommissie adviseert dan ook om de bezwaren kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren. Geadviseerd wordt om het advies van de Adviescommissie te volgen en bezwaarmakers kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren.

2.1 Omdat geen sprake is van een besluit, bestaat ook geen aanspraak op een dwangsom wegens niet tijdig beslissen

Een van de bezwaarmakers heeft een ingebrekestelling gestuurd omdat er niet binnen de wettelijke beslistermijn een besluit kan worden genomen op de bezwaren. De wet dwangsom bij niet tijdig beslissen is echter alleen van toepassing op besluiten. Hier is in onderhavig geval geen sprake van, zodat er geen recht op een dwangsom bestaat.

Alternatieven

n.v.t.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De raad dient een beslissing op de ingediende bezwaren te nemen. Het te nemen besluit kan worden gebaseerd op het advies van de Adviescommissie voor bezwaarschriften.

7. Klimaat en duurzaamheid

n.v.t.

8. Communicatie

Na besluitvorming door de raad worden de brieven voor de beslissingen op bezwaar ter ondertekening aan de voorzitter en griffier aangeboden. Deze zijn nu nog niet bijgevoegd.

Alle bezwaarmakers ontvangen de beslissing op hun bezwaar per post.

Onder de beslissing staat vermeld dat zij nog de mogelijkheid hebben om in beroep te gaan bij de bestuursrechter in Arnhem.

9. Kosten, baten en dekking

n.v.t.

10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	1149324	Bezwaarschrift I
2.	1149326	Bezwaarschrift II
3.	1149314	Advies van de commissie
4.	1149395	Beslissing raad 19 oktober 2022
5.	1149412	Ingebrekestelling

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp	bezwaar tegen vaststellen deelgrondexploitatie het Hof
zaaknummer	Z/22/436394
documentnummer	INT/23/1149238

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

-de raad op 19 oktober 2022 heeft besloten de deelgrondexploitatie vast te stellen voor Het Hof en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment);

-tegen de beslissing van 19 oktober 2022 twee bezwaarschriften zijn ingediend;

-ingevolge artikel 6:4 van de Algemene wet bestuursrecht de raad op deze bezwaarschriften dient te beslissen;

-de Adviescommissie voor bezwaarschriften op 3 maart 2023 schriftelijk advies heeft uitgebracht over de ingediende bezwaren;

-de beslissing van de raad volgens de Adviescommissie geen besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en dat daarom geadviseerd wordt de bezwaren kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren;

-bezwaarmaker II op 6 maart 2023 een ingebrekestelling heeft gestuurd vanwege niet tijdig beslissen, maar dat er geen dwangsom is verschuldigd omdat het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 7:11, artikel 1:3, eerste lid en artikel 4:17, zes lid, van de Algemene wet bestuursrecht;

besluit:

1. De bezwaren van bezwaarmaker I en II; kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren;
2. Geen dwangsom toe te kennen wegens niet tijdig beslissen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 26 april 2023.

De griffier
M. van Bergen

De burgemeester
drs. L.J.E.M. van Riswijk

Aan de gemeenteraad
Postbus 10
6900 AA Zevenaar

Zevenaar, 18 november 2022

Betreft: bezwaarschrift tegen Raadsbesluit Z/22/429256 van 19 oktober 2022

Geachte heer, mevrouw,

Sinds 2011 wonen wij in de wijk Groot Holthuizen in Zevenaar. De wijk is al jaren in aanbouw en de gemeente Zevenaar heeft onder meer in de vergaderingen met de adviesraad Groot Holthuizen de intentie uitgesproken om in de nabije toekomst het deelplan het Hof verder te ontwikkelen (door middel van een uitwerkingsplan) en definitief af te bouwen. Wij wonen in deelplan de Tol, gelegen naast het deelplan Het Hof (circa 50 meter afstand, aan de zuidzijde) en wij hebben direct uitzicht op dit gebied. Hetgeen op het Hof zal worden gebouwd, is dus direct van invloed op onze privacy, ons (uit)zicht en ons woongenot.

Op 19 oktober 2022 heeft de gemeenteraad onder meer het navolgende besluit genomen:

- de deelgrondexploitatie Het Hof vast te stellen en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment).

Een onderdeel van dit besluit betreft afbeelding 2/bijlage 2 de ruimtelijke kaders van het Hof. Ook zijn in het besluit de volgende uitgangspunten voor het Hof beschreven:

Op logische plekken, met weinig invloed op het woongenot in de Tol en de Bem, kunnen hoogteaccenten toegevoegd worden, zijnde niet hoger dan het bestaande appartementencomplex in de Tol. Op Afbeelding 2 is aangegeven dat hogere bouwvolumes (max. 16 meter) meer in het middengebied van de locatie komen te liggen (op gepaste afstand van omliggende bebouwing) of gekoppeld aan de entree aan de noordzijde. Daarnaast zal maximaal 20% van de oppervlakte bestaan uit deze hogere bouwvolumes in ten hoogste 3 bouwvolumes.

Hierbij maken wij bezwaar tegen de opgestelde ruimtelijke kaders van het deelplan het Hof, zoals ingetekend in afbeelding 2/bijlage 2 van het besluit, en tegen gebruik daarvan als basis voor het op te stellen uitwerkingsplan. De ruimtelijke kaders in afbeelding 2/bijlage 2 hebben directe (rechts)gevolgen voor ons, zodat wij van mening zijn dat bezwaar hiertegen open staat.

De in het besluit beschreven uitgangspunten komen niet overeen met de ruimtelijke kaders zoals ingetekend in afbeelding 2/bijlage 2 van het besluit. Uit afbeelding 2/bijlage 2 blijkt dat er vanaf 15 meter vanaf de houtwal van het deelplan (zoals aan de zuidzijde) tot 16 meter hoog gebouwd mag gaan worden. Dit strookt niet met het uitgangspunt dat hogere bouwvolumes meer in het middengebied of aan de noordzijde (vijverkant) komen te liggen, dat deze hogere bouwvolumes op gepaste afstand van omliggende bebouwing (zoals van de Tol) komen te liggen en dat deze weinig invloed zullen hebben op het woongenot in de Tol. De gehanteerde afstand van 15 meter vanaf de houtwal is dusdanig kort dat dit wel degelijk een grote invloed zal hebben op het woongenot in de Tol.

Tussen de gemeente en een afvaardiging van de adviesraad, waaronder ondergetekende, hebben in het kader van participatie meerdere gesprekken over de ontwikkeling van deelplan het Hof plaatsgevonden. Tijdens deze gesprekken is uitgebreid stilgestaan bij de locatie van de hoogbouw en de maximale bouwhoogte in dit gebied.

De adviesraad heeft de gemeente op 17 februari 2022 en 21 april 2022 gewezen op het bepaalde in het huidige bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II van 1 juni 2007, te weten een compact gebouwencomplex aan de noordzijde (vijverkant) van het deelplan. Wij verwijzen daarbij naar de volgende beschrijving in het bestemmingsplan:

Wonen in de Hof

Een deel van de Tol oogt door het stevige architectonische silhouet als een samenhangend compact gebouwencomplex in het groen. De woningen hebben hun adres aan de binnenzijde van het complex. Het parkeren vindt plaats in het complex en deels in een gebouwde parkeervoorziening onder de bebouwing. Op een aantal strategische plekken wordt de verbinding met het omliggende groen gemaakt en opent het gesloten en intieme straatbeeld zich op het omliggende groen. Langs de Landeweer wordt het buurtschap ontsloten door een brug en rijst het gebouwencomplex op uit het water als was het een klooster of een voormalig begijnhof. De architectuur van het hele complex kent een sterke samenhang.

Ook heeft de adviesraad de gemeente er tijdens deze gesprekken op gewezen dat de bouwhoogte voor het Hof op de plankaart (van maximaal 20 meter) niet overeenkomt met (de voorschriften in) het bestemmingsplan en met name artikel 13.3.3. (bestemming wonen – uit te werken):

de bouwhoogte van een hoofdgebouw mag niet meer bedragen dan de op de plankaart aangegeven bouwhoogte, met dien verstande dat per bestemmingsvlak voor ten hoogste 30% van de gronden geldt dat de bouwhoogte mag worden verhoogd tot ten hoogste 16 m.

Met dien verstande betekent onder voorwaarde dat. Dus bij ten hoogste 30% van het bestemmingsvlak (het Hof heeft op de plankaart 1 bestemmingsvlak) mag de bouwhoogte maximaal 16 meter zijn, het overige blijft maximaal 11 meter conform de voorschriften van het bestemmingsplan met betrekking tot wonen. Op de plankaart is het gehele bestemmingsvlak op 20 meter hoogte gezet. De plankaart is in dezen niet leidend, omdat het niet voldoet aan de gestelde voorwaarde van artikel 13.3.3. Die 20 meter past niet in voorschriften van het bestemmingsplan, komt nergens in het bestemmingsplan en elders op de plankaart terug en past ook totaal niet bij de opzet van de wijk Groot Holthuizen (landelijk wonen). Ook is de plankaart, voor zover wij kunnen zien, niet terug te vinden op de site www.ruimtelijkeplannen.nl. Wij gaan er dan ook vanuit dat de bouwhoogte van 20 meter op de plankaart met betrekking tot het Hof destijds een ommissie is geweest van de gemeente. Het is prettig te constateren dat de gemeente ook tot dit inzicht is gekomen door de bouwhoogte van 20 meter los te laten en maximaal 20% tot 16 meter hoog te bouwen.

De gemeente heeft tijdens de gesprekken met de adviesraad erkend dat in het bestemmingsplan een appartementencomplex aan de noordzijde van het Hof was beoogd en dat onder een compact gebouw niet kan worden verstaan een gebouw dat reikt tot aan de zuidzijde van het deelplan. Verder heeft de gemeente tijdens deze gesprekken aangegeven dat maximaal 20% van de oppervlakte van het deelgebied het Hof een bouwhoogte van maximaal 16 meter zal kennen, gelegen vanaf het midden van het deelplan tot aan de noordzijde (vijverkant). De overige woningen op het deelplan zullen een maximale bouwhoogte van 11 meter hebben. Dit is dus ook als zodanig opgenomen in het raadsbesluit. Daarbij is ook gesproken over het doortrekken van de bomenrij aan de westkant van het deelplan ter hoogte van de vijver, hetgeen u ook kunt opmaken uit bijlage 1 van het raadsbesluit: Opgehaalde punten uit de buurt, te weten:

Aandacht groenstroken oost- en zuidzijde, plus doortrekken hoge groenstrook (extra bomen) om eventuele appartementen aan vijver zijde te maskeren.

Kennelijk is het middengebied van het deelplan het Hof een zeer rekbaar begrip voor de gemeente. De door de gemeente gehanteerde maximale bouwhoogte van 16 meter behelst bijna het gehele deelplan het Hof. Dit is in strijd met hetgeen met de adviesraad is besproken en met de beschreven uitgangspunten in het raadsbesluit.

Wij verzoeken de gemeenteraad dan ook om de ruimtelijke kaders zo vast te stellen dat de hoogte van 16 meter wordt ingetekend halverwege het deelplan het Hof tot aan de noordzijde van het deelplan (vijverkant). Het overige deel kan op maximaal 11 meter blijven staan. Op deze manier worden de door de gemeente zelf opgestelde uitgangspunten en toezeggingen nageleefd en is er nog meer dan voldoende ruimte voor een hoger bouwvolume vanaf het midden tot noordzijde, temeer dit hoge bouwvolume niet meer dan 20% van het gehele deelplan zal behelsen.

Graag willen wij nog aandacht vragen voor het feit dat wij bij hantering van de ruimtelijke kaders in afbeelding 2/bijlage 2, onevenredig hard worden getroffen. Enkele jaren terug is er al een groot appartementencomplex van 16 meter hoog (vijf bouwlagen) aan de westzijde van onze woning gebouwd, daar waar aanvankelijk in het bestemmingsplan/plankaart van 2007 maximaal 14 meter hoog (dus maximaal 4 bouwlagen) was gepland. Dit appartementencomplex heeft ons woongenot aanzienlijk aangetast op het gebied van uitzicht en privacy. Met de ruimtelijke kaders in afbeelding 2/bijlage 2 van het besluit zou er ook aan de noordzijde van onze woning (zuidzijde deelplan het Hof), op korte afstand, een 16 meter hoog appartementencomplex kunnen herrijzen. Er is geen enkele dringende reden, althans die heeft de gemeente niet aangevoerd, om in afwijking van het bestemmingsplan, het besprokene in de adviesraad en de beschreven uitgangspunten in het raadsbesluit, tot 16 meter hoogte te kunnen bouwen aan de zuidkant van het deelplan het Hof. En dat op slechts 15 meter afstand van de houtwal. Zoals gezegd is er voldoende ruimte (in ieder geval voor die 20%) vanaf het midden tot aan de noordzijde van het deelplan om het appartementencomplex te bouwen. De gemeente heeft tijdens de gesprekken met de adviesraad laten weten dat zij de projectontwikkelaar maximale ruimte wil geven voor ontwikkeling, maar die wens mag niet ten koste gaan van onze privacy, ons (uit)zicht en ons woongenot. Naar onze mening dient waarborging van onze privacy en ons woongenot zwaarder te wegen dan de financiële belangen van een projectontwikkelaar en de belangen van toekomstige bewoners. De mededeling van de gemeente in de gesprekken met de adviesraad dat deze hoogbouw zeer waarschijnlijk niet aan de zuidzijde komt, geeft ons onvoldoende vertrouwen en zekerheid. Wij willen niet overgeleverd zijn aan de grillen van een projectontwikkelaar.

Tot slot merken wij op dat de gemeente over de wijk Groot Holthuizen adverteert met de slogan: landelijk wonen in een groene en ruimtelijke omgeving. Ook in het bestemmingsplan wordt daar uitgebreid op ingegaan. De gewenste zeer hoge bebouwingsdichtheid van het Hof alsmede de hoogbouw met maximaal drie bouwvolumes staan hier haaks op. Het lijkt er op dat de gemeente hier geen of weinig aandacht meer voor heeft. Ook vragen wij ons af of je op het Hof geen probleemwijk creëert door zoveel goedkope woningen en sociale woningbouw bij elkaar te zetten. De insteek van de wijk Groot Holthuizen was juist om alle segmenten door elkaar te bouwen voor een juiste cohesie in de wijk. Ook dit lijkt de gemeente los te laten.

Titel: Bezwaar indienen met DigiD

Indieningsdatum: 26-11-2022 14:58

Uw gegevens

Burgerservicenummer: [REDACTED]
Naam: [REDACTED]
Adres: [REDACTED] Zevenaar

Hoe kunnen we u bereiken?

Telefoonnummer 06 [REDACTED]
E-mailadres [REDACTED]@outlook.com

Het bezwaar

Kenmerk besluit Z/22/429256

Omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt Tekening is niet conform afspraken, zie verder hieronder bij reden van bezwaar

Wat is de reden van uw bezwaar?

Betreft bezwaar zaaknummer Z/22/429256 onderwerp uitbreiding grondexploitatie Zevenaar Oost met het Hof

Op 19 oktober jl. heeft er een Raadsvergadering plaatsgevonden. In deze vergadering is middels een hamerstuk het besluit genomen tot uitbreiding van de grondexploitatie Zevenaar Oost met het Hof. Wij maken bezwaar tegen dit (raads)besluit. In dit besluit is een kaart opgenomen, INT/22/1115542 Kaart ruimtelijke uitgangspunten, die niet overeenkomt met hetgeen woordelijk beschreven staat en woordelijk is toegezegd door de gemeente. De gemeente heeft in twee bijeenkomsten met de participatieraad en in de nieuwsbrief, alsmede in de stukken die opgenomen zijn in het besluit, aangegeven dat de hoogbouw, zijnde maximaal 16 meter, gesitueerd wordt aan de voorzijde, aan de waterkant en direct daarachter in het midden van het perceel. In de kaart, INT/22/1115542 Kaart ruimtelijke uitgangspunten, is echter nagenoeg het gehele perceel ingekleurd waarop maximaal 16 meter hoog gebouwd mag worden. Vanaf 12 meter van de rand mag er volgens de tekening tot maximaal 16 meter gebouwd worden, dat is niet in het midden en aan de waterkant van het perceel. De uitgangspunten en de ruimtelijke kaders op de kaart komen niet overeen met elkaar.

Wij maken bezwaar tegen deze tekening. Indien deze tekening gevolgd wordt, mag hoogbouw vrijwel op het gehele perceel plaatsvinden, hetgeen dus niet zo besproken en toegezegd is. Bij de bouw op het Hof zou rekening gehouden worden met de omwonenden, met privacy, uitstraling, schaduwwerking. Dat is niet het geval op de betreffende tekening. Een appartement op deze korte afstand van ons perceel, tast ons woongenot ernstig aan.

Tijdens de participatiebijeenkomst, alsmede in de stukken die opgenomen zijn in het besluit, werd en wordt er duidelijk gesproken over 'hoogbouw aan de waterzijde en in het midden van het perceel'. Vanuit de rol van de gemeente is het vertrouwen gewekt dat er bij de bouw ook daadwerkelijk de eventuele hoogbouw (tot 16 meter) gesitueerd wordt aan de waterzijde (twee gebouwen) en een derde gebouw direct daarachter in het midden. Als burger en

belanghebbende doen we een beroep op dit gewekte vertrouwen.

Wij wonen aan [REDACTED] een perceel op de hoek direct grenzend aan het Hof, en zijn daarmee direct belanghebbende in deze kwestie.

Mocht u van mening zijn dat er nog geen besluit genomen is en er daarom geen bezwaar mogelijk is, vernemen wij graag wat de juridische status is van het betreffende (raads)besluit en gaan er dan ook vanuit dat de betreffende tekening niet als uitgangspunt gaat gelden verderop in de procedure.

Hoogachtend,

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Zevenaar

Wilt u uw bezwaar mondeling toelichten? (Niet verplicht) Ja

Upload hier uw bijlagen zoals het besluit of andere bewijsstukken

Bijlage 1

Bijlage 2

Bijlage 3

ADVIESCOMMISSIE VOOR BEZWAARSCHRIFTEN ZEVENAAR

Algemene kamer

**Advies naar aanleiding van het bezwaarschriften van [REDACTED] en [REDACTED]
[REDACTED] en [REDACTED] te Zevenaar.**

Het bezwaarschrift van [REDACTED] (hierna: bezwaarmaker I) en [REDACTED] (hierna: bezwaarmaker II), is gericht tegen de beslissing van de gemeenteraad van Zevenaar (hierna: de raad) van 19 oktober 2022, waarbij de raad heeft besloten de deelgrondexploitatie vast te stellen voor Het Hof en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment).

Op grond van het bepaalde in de Verordening Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar zijn de bezwaarschriften voor advies aan de Adviescommissie voor bezwaarschriften (hierna: de commissie) voorgelegd. De commissie heeft de bezwaren, gelet op het bepaalde in artikel 7:3, aanhef en onder a, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zonder hoorzitting afgedaan. De commissie brengt na beraadslaging als volgt advies uit.

OVERWEGINGEN

Feiten en loop van de procedure

Op 19 oktober 2022 heeft de raad besloten de deelgrondexploitatie vast te stellen voor Het Hof en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment).

Bij e-formulier van 21 november 2022 heeft bezwaarmaker I een bezwaarschrift ingediend tegen de beslissing van de raad van 19 oktober 2022.

Bij e-formulier van 26 november 2022 heeft bezwaarmaker II een bezwaarschrift ingediend tegen de beslissing van de raad van 19 oktober 2022.

Het juridisch kader (Algemene wet bestuursrecht)

Ingevolge artikel 1:3, eerste lid, van de Awb wordt onder een besluit verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.

Artikel 7:3, aanhef en onder a, van de Awb bepaalt dat van het horen van belanghebbenden kan worden afgezien indien het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is.

Ingevolge artikel 8:1 in samenhang met artikel 7:1 van de Awb kan een belanghebbende tegen een besluit bezwaar maken.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

De commissie ziet zich ambtshalve voor de vraag gesteld of de beslissing van de raad van 19 oktober 2022, een besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb waartegen bezwaar kan worden gemaakt als bedoeld in artikel 8:1 in samenhang met artikel 7:1 van de Awb.

De commissie stelt vast dat de raad heeft besloten om -kort en goed- een grondexploitatie vast te stellen. Het vaststellen van een grondexploitatie kent naar de mening van de commissie geen publiekrechtelijke grondslag.

Een dergelijke beslissing is geen besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, omdat er geen publiekrechtelijk rechtsgevolg uit voortvloeit. Een beslissing heeft rechtsgevolg, indien zij er op is gericht een bevoegdheid, recht of verplichting voor een of meer anderen te doen ontstaan of teniet te doen, dan wel de juridische status van een persoon of een zaak vast te stellen. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 30 januari 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC3065. Daarvan is hier geen sprake.

De commissie vindt hiervoor bevestiging in het voorstel behorende bij het raadsbesluit van 19 oktober 2022. Daarin is namelijk aangegeven dat er een uitwerkingsplan zal worden vastgesteld om de woningbouw in het Hof juridisch planologisch mogelijk te maken. Eerst als het uitwerkingsplan is vastgesteld kunnen er rechtsmiddelen tegen worden aangewend.

Gezien het voorgaande is de beslissing van de raad van 19 oktober 2022 geen besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb, hetgeen meebrengt dat daartegen geen bezwaar openstaat.

De commissie zijn verder geen feiten en omstandigheden bekend die tot een ander advies zouden moeten leiden dan hieronder is aangegeven.

Advies van de commissie

De commissie adviseert het bezwaar van bezwaarmaker I en bezwaarmaker II, gericht tegen de beslissing van de raad van 19 oktober 2022; kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren en de bezwaren inhoudelijk niet te beoordelen.

Zevenaar, 3 maart 2023

De Adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar

mr. M.J.S. van Helden,
secretaris

mr. H.J.W. Leenen,
voorzitter

Raadsvoorstel

Onderwerp	Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar Oost met Het Hof
Zaaknummer	Z/22/429256
Documentnummer	INT/22/1115540
Portefeuillehouder	Arthur Boone
Portefeuille	Grondexploitatie
Behandelend ambtenaar/afdeling	Roos van Aartsen / Gerlo van der Wens
Telefoon	0316595272
E-mail	r.vanaartsen@zevenaar.nl

1. Samenvatting

De ontwikkeling van Groot Holthuizen verloopt voorspoedig. Om te komen tot een afronding van het woongebied, zoals beoogd met het stedenbouwkundig plan Zevenaar Oost (2006) en tegemoet te komen aan de toekomstige kwalitatieve en kwantitatieve vraag naar woningen, wordt de gemeenteraad voorgesteld om de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden met het nieuwe (laatste) buurtschap, Het Hof, ten behoeve van de bouw van 120-150 woningen conform opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering (67% betaalbaar onder NHG-grens, waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment).

2. Raadsvoorstel

Wij stellen u voor om:

1. De deelgrondexploitatie Het Hof vast te stellen en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment);
2. Het verwachte positieve financiële effect op de grondexploitatie toe te voegen aan de Algemene reserve.

3. Waarom naar de raad

In de Nota Grondbeleid van januari 2012 is de beleidsregel opgenomen:

“Bij kaderwijzigingen ten opzichte van het vastgestelde projectdocument, waarbij grenzen worden aangepast en/of andere kaders wijzigen die een financiële afwijking vertonen van meer dan 10% ten opzichte van de definitieve grondexploitatie, dan wordt deze geactualiseerd en ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.”

Op basis hiervan is het aanpassen van de grondexploitatie in de voorgestelde mate voorbehouden aan de gemeenteraad.

4. Doelstelling en beoogd resultaat

Mogelijkheid tot ontwikkeling van het buurtschap Het Hof binnen de grondexploitatie Zevenaar Oost en daarmee in te spelen op de kwalitatieve en kwantitatieve marktvraag naar (betaalbare) woningen in Groot Holthuizen.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 *Het woningbouwprogramma dat voorzien is in Het Hof past binnen het oorspronkelijke Stedenbouwkundig plan Zevenaar Oost, de Woondeal, het actieplan wonen van de provincie, de Liemerse Woonagenda, de raamovereenkomst met corporaties en huurdersbelangenverenigingen, en het Coalitieakkoord 2022-2026.*

Stedenbouwkundig plan Zevenaar Oost (2006)

De betreffende uitbreiding is onderdeel van de oorspronkelijke planopzet voor de grote uitbreidingslocatie Groot Holthuizen. Realisatie past daarnaast binnen de inzet om te komen tot een intensivering van bebouwing rondom aanwezige en toekomstige functies (onderwijs, supermarkt, fashion outlet en beoogd station).

Woondeal regio Arnhem-Nijmegen

Op 4 maart 2020 is de Woondeal regio Arnhem-Nijmegen ondertekend. Met betrekking tot de woningbouwopgave en versnelling wordt Het Hof genoemd als locatie. Een van de afspraken opgenomen in de woondeal betreffende betaalbaarheid is het streven dat wij als gemeente bij zachte plannen (potentiële plannen waarvoor nog geen definitieve afspraken zijn gemaakt) 50% in het betaalbare segment realiseren.

Actieplan Wonen Provincie Gelderland

Op 27 mei 2020 is door Provinciale Staten het Actieplan Wonen vastgesteld. Met het actieplan wil de provincie het woningtekort terugdringen. Zij geven aan dat de krapte op de Gelderse woningmarkt zich vooral voordoet in het sociale en middensegment. Het betreft de volgende woningen:

- Betaalbare koopwoningen zijn woningen met een prijs tot de grens van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De provincie zet in op de bouw van woningen tot een eind onder deze bovengrens, namelijk bouw van woningen onder de € 250.000,-.
- Betaalbare huurwoningen zijn sociale huurwoningen waarvoor de bewoners een huurtoeslag kunnen aanvragen. De bovengrens is een huurprijs die verandert met de grootte van het huishouden en ongeveer € 640,- per maand bedraagt.
- Woningen met een middeldure huur hebben een huur tot € 850,-.

Subregionale woonagenda.

Op basis van de Woonvisie en Actieplan Wonen is de in 2020 is de subregionale woonagenda De Liemers geactualiseerd. Daarin is afgesproken dat het accent sterk op de oplopende woningtekorten en de betaalbaarheid van woningen voor middeninkomensgroepen ligt. Volgens het woningbehoefteonderzoek zou tot 2025 bijna de helft van het woningbouwprogramma moeten bestaan uit betaalbare koopwoningen. Daarnaast geeft het onderzoek aan dat er vanuit de middeninkomens ook behoefte is aan vrije sector huurwoningen in de middenhuur. *(Bij de bouw van betaalbare koopwoningen hanteren we €250.000 als bovengrens: lager dan de grens in de Woondeal, waar de NHG-grens wordt hanteert). Voor de middeldure huur hanteren we € 850 als bovengrens).*

Raamovereenkomst met corporaties en huurdersbelangenverenigingen

In 2019 hebben de drie corporaties (Baston Wonen, Plavei en Vryleve), de gemeente Zevenaar en de huurdersverenigingen een raamovereenkomst prestatieafspraken 2020-2024 ondertekend. Een van de afspraken die is opgenomen gaat over de kwantiteit van sociale huurwoningen. Namelijk dat de gemeente

haar instrumentarium inzet om bij nieuwbouw (van minimaal 20 woningen) 25% sociale huurwoningen te realiseren.

Coalitieakkoord 2022-2026

In het coalitieakkoord 2022-2026 is het hogere streven van 30% sociale huurwoningen vastgesteld.

Conclusie:

In de voorliggende grondexploitatie wordt uitgegaan van 67% betaalbare woningen, waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment. Deze programmering voldoet aan de lijn van de woondeal, de Liemerse woonagenda, de raamovereenkomst met corporaties en huurdersbelangenverenigingen en het coalitieakkoord. Bij de bouw van betaalbare koopwoningen hanteren we € 250.000 deels als bovengrens (lager dan de grens in de Woondeal, waar de NHG-grens wordt hanteert)¹. Voor de middeldure huur wordt een bovengrens gehanteerd van voorlopig €850. Daarnaast bouwen we binnen dit programma zo gedifferentieerd mogelijk, waarmee geprobeerd wordt zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de vraag en ook doorstroming kan worden bevorderd.

In de grondexploitatie is in het volgende (voorlopige) programma voorzien:

Minimaal percentage < €250.000 VON / middeldure huur tot € 850,- geschikt voor kleine 1 tot 2 persoons huishoudens	Minimaal	20%
Betaalbare koopwoning €250.000 tot €355.000 (NHG-grens 2022)	Minimaal	17%
Sociale huurwoning (verhuurd dan wel in eigendom lokale corporatie)	Minimaal	30%
Overige woningen	Maximaal	33%

Binnen het bovenstaande kader zetten wij in op zoveel mogelijk diversiteit aan woningen en doelgroepen (starters/ouderen) te realiseren, mede gelet op de reeds ruime aanwezigheid van de grotere eengezinswoningen binnen Groot Holthuizen. Gekeken kan ook worden naar innovatieve woonconcepten voor meerdere doelgroepen, waaronder zorgdoelgroepen. We vinden het belangrijk dat er woningen voor kleine huishoudens (1 à 2 personen) worden gerealiseerd, evenals levensloopbestendige woningen in verband met de nabijheid van een toekomstige supermarkt (binnen circa 300 meter). De gemeente Zevenaar stimuleert innovatieve circulaire concepten/ontwerpen om betaalbare woningen te realiseren.

¹ Voor alsnog hanteren wij binnen de gemeente Zevenaar de prijs van € 250.000 voor de betaalbare woning. In 2020 is de Woondeal regio Arnhem Nijmegen ondertekend. Voor de woondeal is als onderlegger o.a. het regionale woonbehoeftesonderzoek (2019) gebruikt. Op basis van de Woondeal is in 2020 ook de Liemerse woonagenda geactualiseerd. Daarin zijn o.a. ook afspraken over de prijsgrenzen opgenomen. Inmiddels wordt er gewerkt aan een Woondeal 2.0, waarvan de prestatieafspraken met het Rijk en de Provincie en de regionale (sub)woonagenda onderdeel zijn. Als onderlegger wordt ook in 2022 het woonbehoeftesonderzoek geactualiseerd. Dit alles is gereed eind 2022/begin 2023. Op basis van de nieuwe afspraken worden ook de prijsgrenzen eventueel geïndexeerd, wat kan resulteren in het bijwerken van de streefprogramma's.

1.2 *De ruimtelijke kaders van het uitwerkingsplan voldoen aan een goede integrale ruimtelijke inpassing in haar omgeving.*

In het vigerend bestemmingsplan ('Groot Holthuizen en Hengelder II') geldt op de locatie voor buurtschap Het Hof de bestemming 'Wonen – uit te werken'. De maximum bouwhoogte in dit gebied is in dit bestemmingsplan vastgesteld op 20 meter.

Abbeelding 1. Uitsnede bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder, met max. bouwhoogte 20 meter

Als onderdeel van het participatietraject is met een afvaardiging van bewoners uit de omliggende buurtschappen (samengesteld door de Adviesraad Zevenaar Oost) in twee bijeenkomsten gesproken over de ontwikkeling van Het Hof. In deze bijeenkomsten zijn de oorspronkelijke uitgangspunten gedeeld en is de beoogde insteek voor ontwikkeling toegelicht. Hierbij zijn de deelnemers in staat gesteld om punten aan te geven die voor hen belangrijk zijn (zie bijlage 1).

De belangrijkste elementen kunnen als volgt worden samengevat:

- Bebouwing niet hoger dan het bestaande appartementencomplex in de Tol (max. 5 bouwlagen).
- Aandacht voor directe omgeving (zicht, privacy en schaduwwerking).
- Aansluiten bij de omgeving (qua uitstraling; bijv. gebruik van aardetinten), maar daarnaast ook voorkomen van een monotoon bebouwingsbeeld.
- Creëren van een groene bufferzone met (grote) groenstructuren die zichtbaar en ervaarbaar zijn.
- Parkeren oplossen binnen het buurtschap.
- Bestaande bomenrijen/houtwallen behouden.

Deze punten zijn meegenomen in de ruimtelijke kaders van dit voorstel, wat zich als volgt laat samenvatten:

- De inzet is erop gericht om met deze ontwikkeling van 120-150 woningen een duidelijke bijdrage te leveren aan het woningbouwprogramma. De insteek van dit gebied is het realiseren van een hogere bebouwingsdichtheid dan in de andere buurtschappen is gebeurd. De voorkeur wordt gegeven aan een bebouwingsbeeld van overwegend 3 bouwlagen (max. 11 meter).

- Op logische plekken, met weinig invloed op het woongenot in de Tol en de Bem, kunnen hoogteaccenten toegevoegd worden, zijnde niet hoger dan het bestaande appartementencomplex in de Tol. Op Afbeelding 2 is aangegeven dat hogere bouwvolumes (max. 16 meter) meer in het middengebied van de locatie komen te liggen (op gepaste afstand van omliggende bebouwing) of gekoppeld aan de entree aan de noordzijde. Daarnaast zal maximaal 20% van de oppervlakte bestaan uit deze hogere bouwvolumes in ten hoogste 3 bouwvolumes.

Afbeelding 2. Kaart ruimtelijke uitgangspunten (basis voor het op te stellen uitwerkingsplan bijlage 2)

- Verder is het belangrijk dat de verkeersstructuur logisch in elkaar steekt, met goed gekozen verbindingen met de omliggende buurtschappen. Zodoende wordt ingezet op de mogelijkheid om op een aantrekkelijke wijze door Het Hof te lopen.
- Een ander aandachtspunt betreft het voorkomen van een monotoon bebouwingsbeeld, waarbij het belangrijk wordt geacht om in de uitwerking qua materiaal, detailleringsniveau en kleurpalet aan te sluiten bij de omgeving. Hierdoor komt de eenheid van de totale wijk Groot Holthuizen niet in het geding, maar kan toch een onderscheidend deelgebied ontstaan.

1.3 *Het effect op de grondexploitatie is positief*
Zie paragraaf 9 Kosten, baten en dekking

1.4 *Mogelijke risico's zijn acceptabel*

In voorliggende deelgrondexploitatie Het Hof wordt uitgegaan van een kaveluitgifte in de jaren 2025 t/m 2027. Dit komt neer op een gemiddelde afzet van 39 kavels per jaar. Deze verkoop komt na de uitgifte van De Holtkamp (in 2023/2024 met een gemiddelde afzet van 63 kavels per jaar). Dit is een behoudende inschatting. Ter vergelijking: in de jaren 2017 t/m 2019 bedroeg de totale kaveluitgifte in Groot Holthuizen gemiddeld 90 stuks per jaar (dit is tot nu toe de laatste uitgifte geweest).

Voor de andere risico's welke minder/niet beheersbaar zijn, is een risicoanalyse gemaakt. In de risicoanalyse wordt rekening gehouden met kostenstijging, opbrengstendaling en vertraging in uitgifte. In de risicoanalyse is rekening gehouden met een reële kans van optreden van de genoemde risico's. Het risicoprofiel van de grondexploitatie Zevenaar Oost neemt in het voorliggend voorstel toe met € 435.000,-. Ten opzichte van het huidige risicoprofiel (volgens vastgestelde Uitvoeringsrapportage grondexploitaties 2021) van afgerond € 1,2 miljoen is dit een toename van 36%.

De risico's voor het project zijn acceptabel. Wanneer de berekende risico's volledig uitkomen, is er nog steeds sprake van een positief resultaat van ca. €470.000.

1.5 Uitbreiding van de grondexploitatie is mogelijk binnen het bestaande bestemmingsplan

Planologisch zijn 1500 woningen mogelijk binnen Groot Holthuizen, in de bestaande grondexploitatie worden nu grofweg 1100 woningen voorzien. Door de uitbreiding van de grondexploitatie met Het Hof kan ingespeeld worden op de grote marktvraag naar woningen in Groot Holthuizen.

1.6 Voorbereiding kost tijd

Het is van belang reeds nu de grondexploitatie uit te breiden omdat de voorbereidende werkzaamheden ook behoorlijk wat tijd vergen. Het gaat hier om de stedenbouwkundige uitwerking, contractvorming met ontwikkelaars en verdere planontwikkeling. De bedoeling is om na besluitvorming direct te beginnen met het opstellen van het uitwerkingsplan en de verdere planvorming. De eerste bouw van woningen zal gezien de noodzakelijk voorbereidingen in ieder geval niet eerder kunnen plaatsvinden dan 2024-2025.

2.1 Het financiële resultaat van deze uitbreiding van de grondexploitatie draagt bij aan het weerstandsvermogen van de gemeente Zevenaar

Vanwege de (in 2016 bijgestelde) regelgeving rond het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de bestaande verliesvoorziening met het genoemde positieve effect (zie kopje Kosten, baten en dekking) vrij komen te vallen. Dit bedrag komt ten gunste van het rekeningresultaat 2022 en het is aan de gemeenteraad om dit bedrag te bestemmen.

De vrijval van de verliesvoorziening van dit bedrag biedt echter geen garantie dat dit bedrag ook daadwerkelijk kan worden ingeboekt. Immers het is een voorspelling (zoals dat voor de gehele grondexploitatie geldt) van toekomstig verwacht resultaat.

De ontwikkeling van Het Hof dient namelijk nog in de markt te worden gezet. De marktsituatie is gunstig en het vertrouwen in een voorspoedige ontwikkeling is groot. Pas na verkoop en ontwikkeling kan de werkelijke balans worden opgemaakt en er kunnen zich tussentijds tegenvallers voordoen.

Daarom stellen wij u voor om de vrijval van de verliesvoorziening ad € 906.000 toe te voegen aan de Algemene reserve. Hiermee wordt de weerstandscapaciteit op peil gehouden. De omvang van deze weerstandscapaciteit is uiteraard afhankelijk van meer factoren.

Alternatieven

Geen uitbreiding Grondexploitatie, hierdoor heeft de gemeente Zevenaar vanaf 2024 binnen Groot Holthuizen geen kavels meer om te verkopen/ kan niet voldoen aan de onder argument 1.1 genoemde woningbouwafspraken.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

De ontwikkeling van buurtschap Het Hof wordt planologisch-juridisch mogelijk gemaakt door het vaststellen van een uitwerkingsplan op basis van het moederplan Groot Holthuizen en Hengelder II. De vaststelling van het uitwerkingsplan is voorbehouden aan het College en zal zo snel mogelijk plaatsvinden.

Na het Raadsbesluit wordt het uitwerkingsplan in procedure gebracht. Deze procedure wordt gevoerd en er wordt een selectie-uitvraag gedaan. Na de selectie van een marktpartij zullende contracten worden gesloten met de ontwikkelende partij(en).

Evaluatie van de uitgifte vindt plaats via de gewoonlijke rapportages.

7. Klimaat en duurzaamheid

Bij de ontwikkeling van dit nieuwe buurtschap zijn, net als bij het voorgaande buurtschap De Holtkamp, duurzaamheid en circulariteit belangrijke aspecten in de planvorming.

Duurzaamheidsambities gemeente Zevenaar:

- 1 Duurzaamheid; Ook gemeente Zevenaar neemt haar verantwoordelijkheid en is in ieder geval in 2050 energieneutraal en hoe eerder hoe beter. Energieneutraal wordt in Zevenaar vertaald als een fossielvrije energievoorziening, afkomstig uit zoveel mogelijk regionale hernieuwbare bronnen, en CO₂-neutraal.
- 2 Circulariteit; Een circulaire economie is gericht op het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen. Het vormt een gesloten kringloop, waarin producten en grondstoffen hun waarde behouden. Zevenaar heeft als doelstelling in 2030 50% en 2050 100% circulair te zijn.

Voor deze onderdelen worden eisen/uitgangspunten opgesteld, die als selectiecriteria worden meegenomen in de selectieprocedure voor een ontwikkelaar. Ontwikkelaars die hoger scoren op het gebied van duurzaamheid en circulariteit hebben daardoor een grotere kans de selectie te winnen. Daarnaast stellen wij minimale eisen waaraan een ontwikkelende partij in ieder geval zal moeten voldoen. Voldoen de partijen niet aan deze eisen, dan worden zij uitgesloten van de selectieprocedure.

8. Communicatie

Het uitwerkingsplan (gebaseerd op het Bestemmingsplan Groot Holthuizen en Hengelder II) zal de daarvoor geldende wettelijke procedure doorlopen, met hierin voor belanghebbenden de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

De bewoners van De Tol, De Bem en de Stede worden over de uitbreiding van Groot Holthuizen met Het Hof geïnformeerd via de Adviesraad Zevenaar Oost, de bewonersbrief Groot Holthuizen en via sociale media. Dit alles onder voorbehoud van besluitvorming van de raad. Daarnaast vindt een toelichting rond dit onderwerp plaats tijdens het reguliere persgesprek.

9. Kosten, baten en dekking

Het voorstel is doorgerekend op basis van het globale programma genoemd onder argument 1.1. Op basis hiervan is sprake van een positief effect op de Grondexploitatie van circa €906.000,- op Netto Contante Waarde (peildatum 1-1-2022).

De grondexploitatie-opzet ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Grondexploitatie Groot Holthuizen - Het Hof	
kosten	2022
verwerking en diversen	100.000
sloop- en milieu	0
bouw- en woonrijpmaken	2.233.000
VTU- en plankosten	893.000
bovenwijks en buiten plan	0
overige kosten	0
totale kosten	3.226.000
opbrengsten	
verkopen	4.566.000
overige opbrengsten	0
totale opbrengsten	4.566.000
saldo	
inflatiesaldo (kosten)	310.000
rentesaldo (kosten)	-11.000
op eindwaarde per 31-12-2028	1.040.000
<i>op contante waarde per 1-1-2022</i>	<i>906.000</i>

Onder argument 2.1 wordt aangegeven hoe met de resultaatbestemming zou kunnen worden omgegaan. Geadviseerd wordt om de vrijval van de verliesvoorziening ad €906.000,- toe te voegen aan de Algemene reserve.

Deze grondexploitatie-opzet is behoudend ingestoken, rekening houdend met een uitgifteplanning van 3 jaar. Doordat de rente op dit moment laag is, levert een snellere uitgifte amper financiële voordelen op. Een scenario-uitwerking met een uitgiftetempo van 2 jaar betekent "slechts" een voordeel van € 36.000,- Netto contant.

De risico's voor de grondexploitatie zijn acceptabel. Onder argument 1.4 wordt aangegeven dat er nog steeds een positief resultaat is wanneer sprake is van een worst-case scenario.

Planning, zoals in de grex opgenomen

Start bouwrijp maken van het plangebied Het Hof wordt verwacht in 2024 en wordt in 2025 afgerond. Tijdens het bouwrijp maken, wordt de brug opgeleverd van de Landweerdijk naar het plangebied. In 2025 worden de bouwrijpe kavels geleverd en kan begonnen worden met de bouw van de woningen. Naar verwachting worden de eerste woningen in 2026 opgeleverd. In 2026/2027 wordt begonnen met het woonrijp maken van het plangebied.

Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/22/1115339	Aandachtspunten uit de buurt voor ontwikkeling Het Hof
2.	INT/22/1115542	Kaart ruimtelijke uitgangspunten

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris	De burgemeester
Danielle Jansen	Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

Onderwerp	Uitbreiding grondexploitatie Zevenaar Oost met Het Hof
Zaaknummer	Z/22/429256
Documentnummer	INT/22/1115540

De raad van de gemeente Zevenaar;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar;

Gelet op artikel 108 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De deelgrondexploitatie Het Hof vast te stellen en de grondexploitatie Zevenaar Oost uit te breiden op basis van opgestelde ruimtelijke kaders en een globale programmering, zodat er een nieuw buurtschap in Groot Holthuizen kan ontstaan van 120-150 woningen, waarvan 67% betaalbaar onder NHG-grens (waarvan 30% van het totale aantal in het sociale huursegment);
2. Het verwachte positieve financiële effect op de grondexploitatie toe te voegen aan de Algemene reserve.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 19 oktober 2022.

De griffier
I.M. van Dijk

De burgemeester
L.J.E.M. van Riswijk

Formulier dwangsom bij niet tijdig beslissen

Dien dit formulier in bij het bestuursorgaan waar u de aanvraag/het bezwaarschrift heeft ingediend.

Op 26 november 2022 (datum) heb ik een aanvraag of bezwaar bij u ingediend. Ik wil u erop wijzen dat de (wettelijke) termijn voor het beslissen op mijn aanvraag of bezwaar 18 februari 2023 (datum) is verstreken. Wanneer u niet binnen twee weken alsnog een besluit neemt, dan bent u een dwangsom verschuldigd.

1 Aanvraag of bezwaar

Datum van uw aanvraag of bezwaar

26 november 2022

Onderwerp aanvraag of bezwaar met toelichting

bezwaar zaaknummer Z/22/429256 onderwerp uitbreiding grondexploitatie Zevenaar Oost met het Hof

Ons kenmerk (dit kunt u terugvinden op uw ontvangstbevestiging)

Z/22/429256

2 Gegevens

Naam

Adres

Postcode

Woonplaats

Telefoonnummer overdag

Telefoonnummer mobiel

Bank- of gironummer

Ondertekening

(zonder ondertekening wordt dit formulier niet in behandeling genomen)

Datum

6 maart 2023

Plaats

Zevenaar

Handtekening

Dit formulier volledig ingevuld en ondertekend opsturen naar het bestuursorgaan waar u de aanvraag of het bezwaar heeft ingediend

Naam instelling

Gemeente Zevenaar

Postbus/adres

Kerkstraat 27

Postcode en plaats

6901 AA Zevenaar

Vragen vanuit de raad aan het college:

A. Schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 36 Reglement van Orde (beantwoording binnen 30 dagen)

B. Schriftelijke vragen ter mondelinge beantwoording in de raads- of commissievergadering

C. Technische vragen over onderwerpen geagendeerd voor een commissie- en/of raadsvergadering

D. Overige technische vragen (vragen die geen betrekking hebben op een voorliggend raadsvoorstel of onderwerp op de commissieagenda; beantwoording binnen 30 dagen)

Categorie: A / B / C / D (doorhalen wat niet van toepassing is)

**Onderwerp: Z/22/436394 Bezwaar tegen vaststellen
deelgrondexploitatie het Hof**

Naam en fractie: Tjeerd Boekhorst, Lokaal Belang

Datum indienen: 13 april 2023

Afdeling:

Contactpersoon:

Inleiding/Aanleiding:

Uit het advies van de adviescommissie voor bezwaarschriften Zevenaar: “Het vaststellen van een grondexploitatie kent naar de mening van de commissie geen publiekrechtelijke grondslag”. De adviescommissie onderbouwt dit verder aan de hand van rechtspraak van de Raad van State.

“... Een uitwerkingsplan zal worden vastgesteld om de woningbouw in het Hof juridisch planologisch mogelijk te maken. Eerst als het uitwerkingsplan is vastgesteld kunnen er rechtsmiddelen tegen worden aangewend”.

Vraag/Vragen:

1. Is het uitwerkingsplan inmiddels door het College vastgesteld en in procedure gebracht.
En zo ja wanneer?
Nee, het uitwerkingsplan is nog niet door het college vastgesteld en in procedure gebracht
2. Zijn de bezwaarmakers, reeds eerder, gewezen dat het uitwerkingsplan dient te worden vastgesteld?
Ja
3. Als het uitwerkingsplan door het College is vastgesteld en in procedure gebracht, hebben de bezwaarmakers hier tegen bezwaar aangetekend?
N.V.T. , zie antwoord bij 1

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2023-012

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 1 februari 2023
Zaaknummer Z/23/440479 /ADV/23/1142007
Onderwerp Toekomstvisie RID de Liemers
Portefeuillehouder A. Boone

Contactpersoon Rob van Dick
E-mail r.vandick@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595533

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

ICT wordt in onze samenleving -en dus ook voor gemeenten- steeds belangrijker en dat geldt ook voor goede ICT-dienstverlening. In het kader daarvan hebben deelnemende gemeenten zich op bestuurlijk en ambtelijk niveau afgevraagd of de huidige samenwerking met RID de Liemers robuust genoeg is om deze ontwikkelingen door te maken. Hierover bent u -op hoofdlijnen- geïnformeerd in onder andere Meerjarenbegroting en collegeprogramma. Er heeft inmiddels een gedegen onderzoek plaatsgevonden door M&I/partners waarbij alle partijen actief betrokken zijn geweest. Dit heeft recent geresulteerd in een rapport dat richting geeft aan een toekomstbestendige samenwerking.

Kernboodschap

Kern van het advies is de huidige ICT-samenwerking in De Liemers voorzetten en deze te intensiveren met als doel de ontwikkelingen op het gebied van ICT te kunnen volgen. Wij ondersteunen dit advies. Het betekent dat er op korte termijn zowel aan de kant van de gemeenten als aan de kant van de RID een aantal maatregelen dient te worden getroffen waarvoor incidentele middelen van de deelnemers benodigd zijn.

Het gaat hierbij niet alleen over de inzet van middelen t.b.v. de bedrijfsvoering, maar ook over het maken van een actuele visie (met o.a. een cloudstrategie), een heldere governance en digivaardigheid van het personeel van de verschillende organisaties. De uitvoering van de acties uit het adviesrapport vraagt om een programmatische aanpak, waarbij voortgang en kwaliteit continu bewaakt moeten worden.

Context

- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☐ Motie/amendement/toezegging

☒ Anders, namelijk Informeren

Inhoudelijke boodschap

Uit onderzoek komt naar voren dat het voorzetten van de huidige samenwerking het best passende scenario is
Door deze samenwerking juist te verbeteren, te versterken en waar mogelijk zelfs te intensiveren liggen mogelijkheden voor (meer) samenwerking en daarmee een efficiëntere en effectievere inzet van schaarse middelen.

Veel intergemeentelijke ICT-samenwerkingen beperken zich nog tot samenwerken op de a van automatisering, omdat ze ooit zijn opgericht en ingericht om vooral gezamenlijk beheer en gezamenlijk inkoop van ICT te doen. Maar steeds meer (vooral kleinere) gemeenten kijken inmiddels ook naar het met elkaar delen van schaarse expertise en functies die op individueel gemeenteniveau soms slechts deeltijdfuncties zijn, alsook meer in den brede naar samenwerken op het gebied van de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging.

Door uitvoering te geven aan het advies is de toekomstbestendigheid van RID de Liemers op lange termijn gewaarborgd.

Op de schaal van de huidige ICT-samenwerking (85.000 inwoners) is wel degelijk een RID met een robuuste ICT-dienstverlening mogelijk, zolang en op voorwaarde dat de deelnemende partijen in de samenwerking het belang van (blijven) investeren in ICT zien en daar ook met het beschikbaar stellen van middelen naar handelen.

M&I/partners merkt daarbij op dat het volledig binnen de eigen invloedssfeer ligt of het gemeenten in een samenwerking lukt om te zorgen voor een robuuste dienstverlening.

De deelnemende gemeenten zelf dienen ook een bijdrage te leveren aan een toekomstbestendige samenwerking.

Een belangrijke aspect daarbij is de 'digitale volwassenheid'. Uit allerlei onderzoek en praktijkervaringen (ook internationaal) blijkt namelijk dat digitaal volwassen organisaties meer rendement halen uit ICT en investeringen in ICT en ook beter in staat zijn ICT-leveranciers aan te sturen.

Uit een zelfevaluatie en uitgevoerde audits door externe partijen blijkt dat ook de gemeente Zevenaar nog onvoldoende digitaal volwassen is.

Met de uitvoering van het adviesrapport wordt het mogelijk om de komende twee jaar een stabiele basis neer te zetten.

De gezamenlijke i-strategie en i-agenda (met o.a. een cloudstrategie) moeten om meerdere redenen op korte termijn worden opgepakt en vastgesteld. Daarnaast worden bijvoorbeeld ook de werkwijzen, governance en rolverdeling geactualiseerd. Nadat deze maatregelen zijn genomen, is beter inzicht in de meer structurele investeringen die een robuuste en toekomstbestendige ICT-dienst vergen.

De toekomstbestendigheid op de lange termijn is sterk afhankelijk van de bereidheid om te blijven investeren in de ICT-samenwerking en in verdere digitalisering. De noodzakelijke 'omvorming', is op de schaal van de huidige ICT-samenwerking wel degelijk mogelijk, zolang en op voorwaarde dat de gemeenten bereid zijn de daarvoor vereiste maatregelen te treffen.

Niet uitvoeren van het pakket maatregelen betekent steeds verder achter de feiten aanlopen en als lokale overheid minder relevant worden. Dat laatste vanwege de (mindere) digitale dienstverlening naar onze inwoners en bedrijven terwijl die dat wel verwachten. Maar ook als het gaat om de kosten van bedrijfsvoering door bijvoorbeeld een matige cloudontwikkeling.

Kosten ten laste van de gemeente Zevenaar

De (eenmalige) kosten van de beschreven maatregelen zullen na besluitvorming in het bestuur van de SdL (DB en AB) in de planning&controlcyclus van het samenwerkingsverband worden opgenomen. Dit heeft gevolgen voor de gemeentebegrotingen. Het gaat dan om -naar verwachting- een bedrag van € 410.000,-- . Voor de gemeente Zevenaar ramen we de incidentele kosten voor 2023 conform de verdeelsleutel (52% Zevenaar en 48% 1Stroom) op naar schatting 213.000,-- in de 2^e VGR 2023. De (structurele) maatregelen en kosten voor 2024 en verder zijn nu nog onduidelijk en zullen zo spoedig mogelijk in beeld worden gebracht. Inhoudelijk zal dit aan de orde zijn in de Kadernota zodat een nadere uitwerking in de meerjarenbegroting kan worden gepresenteerd.

Communicatie en vervolgproces

De gemeenteraden van Duiven en Westervoort worden één dezer dagen ook door hun colleges geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. In de maanden april of mei zal een gezamenlijke informatieavond voor de raden van de drie gemeenten gehouden worden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Frank Grobben
secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. Z/23/440479 ADV/23/1142007 Eindrapport toekomstvisie RID De Liemers versie 1.0 definitief 20-1-2023.pdf

TOEKOMSTVISIE RID DE LIEMERS

Sparrenheuvel 32, 3708 JE Zeist | (030) 2 270 500 | info@mxl.nl | www.mxl.nl

Project 22147

20 januari 2023, versie 1.0 definitief

André van Nijkerken & Ted Dicks

SAMENVATTING

In het voorjaar van 2022 hebben de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar aan M&I/Partners de vraag gesteld om een antwoord te helpen formuleren op de volgende vragen:

1. Welk (logisch) breed scala aan scenario's is er voor de toekomst van RID De Liemers gelet op de uitdagingen van vandaag en morgen die op de gemeenten afkomen?
2. Welk scenario wordt geadviseerd en welke argumenten zijn daarbij doorslaggevend om op de juiste manier het opdrachtgeverschap te kunnen vervullen en te sturen op de samenwerking zelf, naast het sturen binnen de samenwerking?
3. Wat is er daarnaast nodig in de gemeentelijke organisaties van de opdrachtgevers als het gaat om digitale volwassenheid en de mate waarin zij in staat zijn om zelf invulling te geven aan de regievoering op informatievoorziening, digitalisering en inzet op ICT?

In het uitwerken van deze opdracht dienden de medewerkers, de directies en de bestuurders van de diverse organisaties (waaronder de RID) betrokken te worden. Samen met hen is in twee gespreksrondes gekeken naar het ICT-werkpakket voor de komende jaren, is besproken hoe de huidige ICT-samenwerking wordt ervaren en is nagedacht over het best passende vervolgsценario en wat daarvoor nodig is.

Belangrijk is te benadrukken dat in deze opdracht en gesprekken bewust is gekeken naar zowel de i (van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging) als naar de a (van automatisering) en dat tevens is gekeken naar zowel de gemeenten als naar de RID, want een ICT-samenwerking kan alleen goed functioneren als beide kanten (zowel die van de opdrachtgevende gemeenten als die van de RID) daarin goed functioneren.

Conclusie(s)

De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar, de RID én M&I/Partners zijn in constructief overleg én met overtuiging tot de gezamenlijke conclusie gekomen dat voortzetten en verbeteren van de huidige ICT-samenwerking ten opzichte van andere scenario's de nadrukkelijke voorkeur heeft. Maar dan moeten er op korte termijn zowel aan de kant van de gemeenten als aan de kant van de RID wel dringend maatregelen worden getroffen en investeringen worden gedaan in de ICT-samenwerking, want deze is (vooral vanuit de opdrachtgevende gemeenten) te lang vooral kosten-gedreven geweest, maar te weinig op wat nodig is (ook om de kwetsbaarheid te verminderen).

De belangrijkste maatregelen en investeringen voor de korte termijn zijn:

- het gezamenlijk (gemeenten en RID) bepalen van de i-strategie (annex i-agenda) voor de komende periode, want deze ontbreekt nu;
- op basis van deze gezamenlijke i-strategie ook de werkwijzen, de governance (lees: de besturing en organisatie van de samenwerking, inclusief het samen prioriteiten stellen) en de rolverdeling/wederzijdse verwachtingen herijken, want ook deze zijn te lang onderbelicht gebleven en behoeven vanwege het steeds grotere belang van ICT dringend een actualisatie;
- zo gauw mogelijk versterken van de bemensing vooral aan de kant van de RID, maar hierin met 'structurele maatregelen' nog even te wachten totdat op basis van de aangegeven herijking van wederzijdse verwachtingen ook de wederzijdse 'functieboeken' (met daarin o.a. de structureel benodigde bemensing aan beide kanten) kunnen worden geactualiseerd;
- ontwikkelen van een 'cloudstrategie', dat wil zeggen: bepalen welke ICT de komende tijd naar de cloud gaat (lees: vervangen wordt door ICT als technisch beheerde dienst, te vergelijken met stroom uit de muur), zodat op basis hiervan de structureel benodigde (rest)capaciteit op technisch beheer kan worden bepaald;
- investeren in het vergroten van de digitale volwassenheid van alle partijen in de samenwerking, want deze is (nog) onder de maat;
- inrichten van een programma(-organisatie) voor een gecoördineerde aansturing van de verbetering van de ICT-samenwerking.

Tot slot: Omdat de gezamenlijke i-strategie en i-agenda nog moeten worden vastgesteld, de werkwijzen, governance en rolverdeling nog moeten worden geactualiseerd, de cloud-strategie nog moet worden bepaald en de functieboeken aan beide kanten op basis van dit alles nog moeten worden aangepast, wordt aanbevolen nog even te *wachten* met structureel bijstellen van de ICT-begroting en de hierboven genoemde urgente maatregelen te financieren met *incidenteel* geld. Het gaat hierbij om:

- € 30.000 voor hulp bij het opstellen van de i-strategie annex i-agenda, inclusief vertaalslag naar werkwijzen, governance en rolverdeling;
- € 30.000 voor hulp bij het bepalen van de cloudstrategie, inclusief vertaalslag naar structureel benodigde (rest)capaciteit voor technisch beheer;
- € 150.000 voor additionele bekostiging van reeds ingehuurd personeel bij de RID;
- € 300.000 voor (vooralsnog) tijdelijke inhuur van *extra* benodigde capaciteit aan de kant van de RID, o.a. voor projectleiding en informatiebeveiliging;
- € 30.000 voor hulp bij het maken van een programma voor het versterken van de digitale volwassenheid aan beide kanten;
- € 100.000 voor de inhuur van een (coachende en coördinerende) programmamanager (verdeeld over 2023 en 2024).

OPBOUW RAPPORT

In dit rapport het antwoord op de vragen die aan M&I/Partners zijn gesteld:

1. Welk (logisch) breed scala aan scenario's is er voor de toekomst van RID De Liemers gelet op de uitdagingen van vandaag en morgen die op de gemeenten afkomen?
2. Welk scenario wordt geadviseerd en welke argumenten zijn daarbij doorslaggevend om op de juiste manier het opdrachtgeverschap te kunnen vervullen en te sturen op de samenwerking zelf, naast het sturen binnen de samenwerking?
3. Wat is er daarnaast nodig in de gemeentelijke organisaties van de opdrachtgevers als het gaat om digitale volwassenheid en de mate waarin zij in staat zijn om zelf invulling te geven aan de regievoering op informatievoorziening, digitalisering en inzet op ICT?

In bijlage 1 een schets van de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van ICT en de uitdagingen die de gemeenten anno 2022 en de komende jaren op dit gebied hebben.

PAGINAVERWIJZING

SAMENVATTING	2
1 SCENARIO'S	5
2. VOORKEURSCENARIO	9
2 RANDVOORWAARDEN	14
3 VERVOLG	18
BIJLAGE 1 ONTWIKKELINGEN & UITDAGINGEN	21

1 SCENARIO'S

Welk (logisch) breed scala aan scenario's is er voor de toekomst van RID De Liemers gelet op de uitdagingen van vandaag en morgen die op de gemeenten afkomen?

ICT wordt in onze samenleving -en dus ook voor gemeenten- steeds belangrijker en dat geldt ook voor goede ICT-dienstverlening. Belangrijkste uitdaging anno 2023 -en voor de komende jaren- in dit kader voor gemeenten is om de 'kloof' te dichten die in de afgelopen decennia is ontstaan tussen de razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van ICT en het beperkte tempo waarin gemeenten deze razendsnelle ontwikkelingen hebben kunnen volgen. Was ICT enkele decennia geleden nog weinig meer dan 'vervanger van de typemachine', inmiddels is ICT ook voor gemeenten een strategisch bedrijfsmiddel en kunnen gemeenten niet meer zonder. Dit geldt zowel voor hun bedrijfsvoering als hun publieke dienstverlening.

Uit allerlei onderzoek blijkt dat vooral overheden -meer dan bedrijven en particulieren- achterblijven in het adopteren van nieuwe mogelijkheden met ICT. Tegelijkertijd stelt de samenleving -ook via wet- en regelgeving- steeds hogere eisen de overheid, ook als het gaat om gebruik van ICT. Gemeenten moeten anno 2023 dan ook alle zeilen bijzetten om het 'ICT-been' bij te trekken en kampen daarin onder andere met een krappe arbeidsmarkt en met een politiek/bestuurlijke arena waarin schaars geld nog steeds bij voorkeur wordt uitgegeven aan andere zaken dan aan ICT. Maar hoe dan ook zullen gemeenten flink moeten investeren om de kwaliteit en continuïteit te borgen van de ICT-dienstverlening die zij nodig hebben om aan de actuele en toekomstige verwachtingen en standaarden te kunnen voldoen.

In het kielzog van de snelle ontwikkelingen op het gebied van ICT en het snel toenemende belang van ICT nemen ook de gemeentelijke ICT-kosten per inwoner al jaren toe. M&I/Partners doet al sinds 2004 jaarlijks vergelijkend onderzoek naar de ICT-kosten in gemeenteland en die zijn sinds 2004 gestegen van gemiddeld zo'n 70 euro per inwoner in 2004 naar zo'n 95 euro per inwoner in 2022. Zie onderstaande grafiek.

In de grafiek staat tevens de ontwikkeling van de ICT-kosten per inwoner als we de € 70,- per inwoner uit 2004 vervolgens jaarlijks alleen corrigeren voor inflatie. Dan blijkt dat de toename van de ICT-kosten per inwoner tot 2019 bijna nooit boven het inflatiepercentage is uitgekomen en ook dat lijkt er op te wijzen dat gemeenten achterblijven met hun investeringen in ICT. Weliswaar is het aantal inwoners sindsdien ook gestegen, maar met de stormachtige ontwikkelingen op het gebied van ICT had meer mogen worden verwacht. Pas sinds het uitbreken van de coronacrisis in 2019 lijken de investeringen in ICT naar een hoger plan te zijn getild, maar het is nog afwachten of die lijn de komende jaren doorzet.

Ter vergelijking: In 2021 heeft de ICT-samenwerking RID De Liemers deelgenomen aan de ICT-benchmark gemeenten van M&I/Partners. Daarin werd gekeken naar boekjaar 2020 (zoals in elke editie wordt gekeken naar het vorige/afgelopen boekjaar). Belangrijkste conclusie uit de vergelijking was dat de ICT-kosten per inwoner voor de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar uitkwamen op € 88,- en dat was gelijk aan het landelijke gemiddelde voor middelgrote gemeenten (60.000 tot 100.000 inwoners). Hiernaast bleek uit de benchmark dat de ICT-kosten van de basis-ICT-dienstverlening van ICT-samenwerkingen waaronder de RID, lager zijn dan wanneer gemeenten deze basis-ICT-dienstverlening zelf regelen, dus zonder ICT-samenwerking. Wel moet bij dit alles worden benadrukt dat de benchmark alleen de *feitelijke* ICT-kosten meet en vergelijkt, maar niet wat gemeenten anno 2023 eigenlijk in hun ICT-begroting opgenomen (hadden) moeten hebben om alle ICT-uitdagingen van nu en de komende jaren het hoofd te kunnen bieden. In die zin zegt de benchmark dus wel 'iets', maar niet alles.

Terug naar de belangrijkste ICT-uitdaging voor gemeenten anno 2023 en voor de komende jaren, namelijk het borgen van de kwaliteit en continuïteit van de benodigde ICT-dienstverlening. Het gaat hierbij nadrukkelijk om ICT-dienstverlening *in den brede*, dus zowel op het gebied van de "a" van automatisering (het leveren, beheren en vernieuwen van benodigde hardware, software, randapparatuur en verbindingen, inclusief het ondersteunen van gebruikers) als om de "i" van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging. Op dit moment verzorgt de RID voor haar opdrachtgevers de a en een deel van de i. De gemeenten bepalen zelf de gewenste ondersteunende functionaliteit(en) en verzorgen zelf het functioneel beheer van die functionaliteit(en).

In bijlage 1 van dit rapport een schets van de belangrijkste ontwikkelingen en uitdagingen op het gebied van ICT voor gemeenten anno 2023. Deze laten zich samenvatten in zes clusters:

**Basis ICT op orde
(inclusief wendbaarheid)**

Infrastructuur, werkplekken,
verbindingen, telefonie, opslag e.d.
inclusief ondersteuning

**Informatievoorziening intern
& extern op orde**

Dashboards, websites, digitale
toegankelijkheid, datagedreven werken
et cetera

**Voldoen aan (nieuwe)
wet- en regelgeving**

Wet Open Overheid, Omgevingswet,
Wet kwaliteitsborging bouwen,
et cetera

**Informatieveiligheid,
cybersecurity & privacy**

Innoveren met ICT

Artificial Intelligence, robots,
drones, sensoren (smart cities), 5G et cetera

Digitale volwassenheid

Verankering, eigenaarschap, vaardigheden,
kennis, competenties, bewustzijn,
houding, gedrag, digitaal leiderschap e.d.

De ontwikkelingen gaan razendsnel, de uitdagingen zijn groot en de middelen beperkt, dus gemeenten zullen alle zeilen moeten bijzetten om het 'ICT-hoofd' boven water te houden. Niet zo vreemd dus dat gemeenten en gemeentelijke ICT-samenwerkingen zich anno 2023 heroriënteren op de vraag wat er nodig is aan ICT-dienstverlening en hoe die het best georganiseerd kan worden. Zo ook de gemeenten en ICT-samenwerking in kwestie, waarbij in het vierde kwartaal van 2021 in zowel een bestuurlijke als een ambtelijke sessie de vraag werd gesteld of de RID wel robuust genoeg is en of RID op de (beperkte) schaal van de samenwerking in kwestie wel voldoende robuust gemaakt kan worden om de uitdagingen van vandaag en de toekomst met vertrouwen tegemoet te kunnen zien.

Tegelijkertijd beseffen de opdrachtgevende gemeenten binnen de samenwerking zich ook dat voor de benodigde ICT-dienstverlening meer nodig is dan alleen 'een goed functionerende RID' en dat zij ook zelf aan zet zijn en medeverantwoordelijk zijn voor een goed functionerend geheel. Dit is ook nadrukkelijk als een punt van aandacht meegegeven voor dit onderzoek en komt verderop in dit rapport terug. Nu eerst de scenario's die er zijn voor de toekomst van RID De Liemers, want dat is de eerste vraag die is gesteld.

Bij scenario's voor de toekomst van RID De Liemers gaat het om scenario's voor het leveren van de gewenste ICT-dienstverlening door óf de RID of door een andere partij, danwel in een combinatie van mogelijkheden. Op papier gaat het dan om de volgende scenario's (in willekeurige volgorde):

1. dóór met de RID, maar dan wel zorgen dat de RID kan en gaat voldoen aan de eisen die de gemeenten stellen aan de ICT-dienstverlening van de RID;
2. de gewenste ICT-dienstverlening betrekken van een andere ICT-samenwerking;
3. de gewenste ICT-dienstverlening betrekken van een gastgemeente;
4. de gewenste ICT-dienstverlening betrekken van 1 of meer commerciële ICT-dienstverleners;
5. de gewenste ICT-dienstverlening in eigen huis organiseren (zelf doen);
6. een combinatie van deze mogelijkheden.

Andere verwachtingen

Alvorens deze afzonderlijke scenario's ten opzichte van elkaar te positioneren, is het van belang stil te staan bij het feit dat de verwachtingen van de ICT-dienstverlening en dus de ICT-dienstverleners in kwestie, anno 2023 *anders* zijn dan jaren geleden. En omdat die verwachtingen anders zijn dan jaren geleden, worden ICT-dienstenleveranciers ook anders beoordeeld dan jaren geleden. Dat geldt ook voor de RID's van deze wereld: Ze worden anno 2023 door hun opdrachtgevers beoordeeld op verwachtingen anno 2023, terwijl veel intergemeentelijke samenwerkingen jaren geleden werden opgericht en ingericht om samen inkoop en technisch beheer van ICT te doen. Daarvan werden vooral financiële voordelen verwacht (en alvast ingeboekt) terwijl ook toen al duidelijk was dat ICT alleen maar meer zou gaan vragen en kosten. Bovendien werd om dezelfde reden (kosten-gedreven) vaak onvoldoende geïnvesteerd in de ICT-samenwerkingen om ze succesvol te (kunnen) laten zijn. Niet zo opmerkelijk dus dat veel 'RID's' anno 2023 kwetsbaar zijn en dat diverse gemeentelijke opdrachtgevers anno 2023 ontevreden zijn over de dienstverlening van hun 'RID'. Maar daar horen de geplaatste kanttekeningen dus nadrukkelijk bij.

Scheidslijn tussen i en a steeds vager

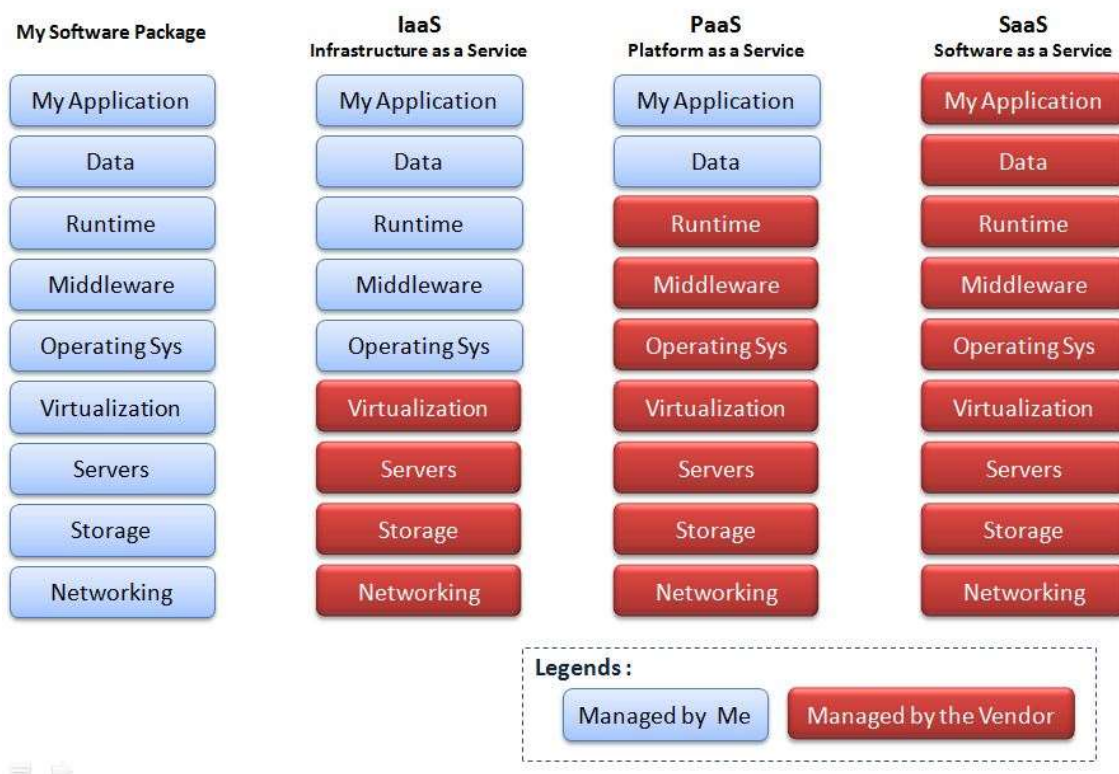
Wat in dit kader ook een rol speelt, is dat de scheidslijn tussen de a van automatisering en de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging, anno 2023 niet meer zo scherp is te trekken als jaren geleden. Toen ICT nog weinig 'meer' was dan vervanger van de typemachine, was de rolverdeling nog helder: de a werd geleverd door de a-leverancier(s) waaronder ICT-afdelingen, de i 'deden' de gemeenten zelf. Maar ICT is inmiddels zover doorgedrongen tot de haarvaten van onze samenleving, organisaties, processen en dienstverlening, dat de scheidslijn tussen i en a steeds vager is

geworden, de afhankelijkheid, kwetsbaarheid en complexiteit steeds groter en gemeenten in toenemende mate ook voor steeds grotere delen van de i kijken naar hun a-leverancier(s). Zoals bij datamanagement en datagedreven werken, maar ook bij informatiebeveiliging en innovatie met ICT, zoals het bouwen van digitale tweelingsteden.

Ingrijpende ontwikkelingen

En dan tot slot hebben we anno 2023 en de komende jaren te maken met ingrijpende ontwikkelingen zoals de verclouding van ICT waardoor steeds meer ICT als technisch beheerde dienst (vergelijkbaar met stroom uit de muur) wordt aangeboden en afgenomen, alsook het (onder de vlag van het landelijke programma 'common ground') uit elkaar halen van systemen en data, teneinde systemen gemakkelijker te kunnen vervangen en data beter te kunnen benutten en beveiligen. Zomaar twee voorbeelden van ontwikkelingen op het gebied van ICT die voor gemeenten en hun (eventuele) 'RID's' ingrijpende gevolgen gaan hebben, maar ook nieuwe kansen bieden. Zoals de kans om kwetsbaarheid op het gebied van technisch beheer te verminderen door zoveel mogelijk ICT als technisch beheerde dienst in te kopen (lees: het technisch beheer van ICT dus in feite aan de markt over te laten).

Gekoppeld aan al die veranderingen ontstaan ook nieuwe uitdagingen, werkzaamheden en rollen die ingevuld moeten worden. Zoals de rollen van regisseur, architect, diensten-integrator, data-scientist en data-steward. Voor de 'RID's' in gemeenteland betekent het dat accenten gaan verschuiven van technisch beheer naar veel meer regie. Zie bijvoorbeeld onderstaande afbeelding, waarin van links naar rechts steeds meer ICT naar de cloud verdwijnt, waardoor het lichtblauwe deel dat partijen nog zelf moeten beheren, mede afhankelijk van eigen keuzes (vast te leggen in een cloud-strategie) steeds kleiner wordt. Tegelijkertijd komen er dus andere werkzaamheden en rollen voor terug.

Ontwikkelingen als deze zijn belangrijk om mee te nemen in de beoordeling van scenario's voor het leveren van gewenste ICT-dienstverlening, want het maakt voor de beoordeling en onderlinge vergelijking van die scenario's nogal uit om welke gewenste ICT-dienstverlening het gaat.

Ditzelfde geldt voor het kijken naar wat aan de kant van de gemeenten geregeld moet worden op het gebied van ICT. Ook aan die kant hebben de razendsnelle ontwikkelingen en het steeds grotere belang van ICT een flinke impact. Zie bijvoorbeeld de wens van gemeenten (zoals Zevenaar) om datagedreven te werken, hetgeen volstrekt nieuwe competenties vraagt en flink hoge(re) eisen stelt aan de kwaliteit van het datamanagement, inclusief 'datagovernance'. Of neem het functioneel beheer, dat in een sterk veranderend en complexer wordend applicatielandschap met steeds meer 'saas-applicaties' (software-as-a-service) en een toenemend gebruik van 'smart apparaten' steeds breder en strategischer wordt.

Het genereren van klantwaarde wordt ook voor gemeenten steeds belangrijker, en dus gaat het bij digitale dienstverlening aan gemeentekant steeds indringender om zaken als meer selfservice voor klanten, om 'ononderbroken klantreizen', om 'instant afhandeling' en om 'straight- through-processing van transacties' (lees: automatische verwerking zonder menselijke tussenkomst) alsook 'robotic processing automation' (lees: inzet van robots). Bij dit alles worden agile werkmethoden ook steeds meer gemeengoed en komt de focus van de organisatie vooral te liggen op realisatie van baten van en met ICT.

In onderstaande afbeelding het verschil in accenten en denkwijze(n) tussen de ICT-functie (1.0/2.0) die gemeenten tot nu toe hadden en de ICT-functie (3.0) die gemeenten de komende jaren nodig hebben:

Denkwijze ICT-functie	ICT 1.0 / ICT 2.0	ICT 3.0
Strategie	Efficiency	Innovatie
Cultuur	Hiërarchisch, afstand	Samenwerking met klant
Technologie	Legacy	Mobiel, apps, cloud
User experience	Niet belangrijkste	Bedrijfskritisch
Dienstverleningsfilosofie	Nee, alleen als standaard	Ja, we gaan het regelen
Projectaanpak	Lineair, waterval	Kortcyclisch, agile
Governance	Op basis van vooraf goedgekeurd plan	Empirisch, continu op basis van procesresultaat
Visieontwikkeling	Van binnen naar buiten	Van buiten naar binnen
ICT-medewerkers	Lage kosten, conventioneel	'High skilled', onconventioneel
Sourcing	Langdurige contracten, enterprise-leveranciers	Kleine nieuwe (niche-) leveranciers, korte looptijd
Businessmodel	Service en support	Relatie en partner

Bij het kijken en vergelijken van scenario's voor de toekomst van RID De Liemers is het dus van groot belang eerst het perspectief te bepalen en is het hebben van een heldere, goed doordachte visie op de gewenste inzet van ICT, de gewenste ICT-functie, de gewenste ICT-dienstverlening en de gewenste rolverdeling tussen de gemeenten en de RID, even *essentieel* als *onontbeerlijk*.

2. VOORKEURSCENARIO

Welk scenario wordt geadviseerd en welke argumenten zijn daarbij doorslaggevend om op de juiste manier het opdrachtgeverschap te kunnen vervullen en te sturen op de samenwerking zelf, naast het sturen binnen de samenwerking?

In de gesprekken die we met de gemeenten en de RID hebben gevoerd, is ons aangegeven -en duidelijk geworden- dat er op dit moment geen heldere, gedeelde en goed doordachte visie is op de gewenste inzet van ICT, de gewenste ICT-functie, de gewenste ICT-dienstverlening en de gewenste rolverdeling (de wederzijdse verwachtingen) tussen de gemeenten en de RID. Er zijn wel ambities, opvattingen en ideeën, maar het ontbreekt aan een duidelijke (laat staan: gezamenlijke) lijn en daarmee ook aan een duidelijke lijn voor de beoordeling en onderlinge vergelijking van scenario's voor de toekomst van RID De Liemers.

Wel kan in zijn algemeenheid iets worden gezegd over de scenario's ten opzichte van elkaar, maar dan 'slechts' op basis van praktijkervaringen, in dit geval die van M&I/Partners. In het navolgende overzicht de verschillende scenario's op een rij, met per scenario een globale kwalitatieve duiding van M&I/Partners op drie belangrijke criteria, namelijk: kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid.

	Door met de RID	Onderbrengen bij commerciële partij(en)	Aansluiten bij een andere samenwerking	Onderbrengen bij een grote(re) gastgemeente	Zelf doen
Kosten	▪ RID niet duurder dan andere SSC's ▪ Kosten per inwoner blijven stijgen ▪ SSC's i.h.a. goedkoper dan individueel	Doorgaans duurder, o.a. omdat de markt risico-opslagen berekent, daarbovenop winst wil maken én voor elk wiswasje een rekening stuurt.	Groter is niet per definitie goedkoper (zie benchmark).	Betekent niet dat kosten omlaag zullen gaan.	Doorgaans hogere kosten (zie benchmark).
Kwaliteit	Hoeft niet minder te zijn, maar kan en moet wel beter.	▪ Veelal voldoende specialistische kennis rondom ICT aanwezig. Maar dat is niet persé gemeentelijke kennis. ▪ Hoeft niet beter te zijn, o.a. door langere communicatielijnen.	▪ Door schaalgrootte meer kennis in huis. ▪ Hoeft niet beter te zijn omdat personele bezetting ook vaak optelsom is van personeel eigenaren SSC. ▪ Hoeft niet beter te zijn door bijvoorbeeld langere communicatielijnen. ▪ Minder ruimte voor eigen ambities en initiatieven.	▪ Gastgemeente heeft vaak betere basis ICT-kennis en -expertise in huis. ▪ Hoeft niet beter te zijn door bijvoorbeeld langere communicatielijnen. ▪ Grotere gemeenten (de gastgemeente) hebben vaak andere focus/ 'karaktereigenschappen' dan kleinere gemeenten. ▪ Minder ruimte voor eigen ambities en initiatieven.	Op de schaalgrootte van kleine(re) gemeenten is dat doorgaans niet beter.
Kwetsbaarheid	Blijft op de schaal van de samenwerking een zorg, maar de markt neemt een deel over door verclouding.	▪ Hoeft niet minder te zijn, want ook marktpartijen zijn kwetsbaar en vliegen mensen in als de nood aan de man komt. Wel meer garanties door risico-opslag.	Is op papier minder, maar blijft op elke schaal een zorg, want de hoeveelheid personeel is en blijft afgestemd op het werkpakket	Is op papier minder, maar blijft op elke schaal een zorg, want de hoeveelheid personeel is en blijft afgestemd op het werkpakket	Wordt groter.

De belangrijkste boodschap van deze afbeelding (op basis van de praktijkervaring van M&I/Partners) is dat elk scenario z'n plussen en minnen heeft en dat switchen naar een andere ICT-dienstverlener (ten opzichte van -in dit geval- door met de RID) per saldo beslist niet gunstig(er) hoeft uit te pakken en al helemaal geen garanties geeft. Wel is dan nog steeds de vraag relevant of de schaalgrootte van de ICT-samenwerking in kwestie voldoende is voor een RID met een voldoende robuuste ICT-dienstverlening. Als dat namelijk niet zo is, moet alsnog naar een ander scenario worden gekeken.

Zoals aangegeven doet M&I/Partners al sinds 2004 jaarlijks benchmark-onderzoek naar de kosten en baten van ICT. Uit dat jaarlijkse vergelijkende onderzoek, waaraan elk jaar diverse gemeenten en ICT-samenwerkingen deelnemen, blijkt al sinds 2004 dat gemeenten met meer dan 100.000 inwoners verhoudingsgewijs de hoogste ICT-kosten per inwoner hebben, dat gemeenten tot 60.000 inwoners daar iets onder zitten en dat gemeenten met meer dan 60.000 maar minder dan 100.000 inwoners, verhoudingsgewijs de laagste ICT-kosten per inwoner hebben. Dit patroon doet zich sinds 2004 elk jaar

voor, op grond waarvan M&I/Partners in ieder geval de conclusie durft te trekken dat schaalgrootte wel degelijk van invloed is op in ieder geval de ICT-kosten per inwoner, maar dat 'groter' beslist niet altijd voordeliger hoeft te zijn.

Belangrijker echter dan dit, is dat ook op de schaal van de huidige ICT-samenwerking wel degelijk een RID met een robuuste ICT-dienstverlening mogelijk is, zolang en op voorwaarde dat de deelnemende partijen in de samenwerking het belang van (blijven) investeren in ICT zien en daar ook met het beschikbaar stellen van middelen naar handelen. In ieder geval ligt het volledig binnen de eigen invloedssfeer of het gemeenten in een samenwerking lukt om te zorgen voor een robuuste dienstverlening. Dat het onderwerp ICT daarin moet concurreren met de vele andere onderwerpen op de gemeentelijke en bestuurlijk agenda's, doet daar niets aan af. Het is een kwestie van prioriteiten stellen, niet van schaalgrootte.

En dan is er dus nog de accentverschuiving van technisch beheer naar regie. Bij het organiseren van een robuuste ICT-dienstverlening gaat het in toenemende mate om een robuuste invulling van de *regierol* op het gebied van ICT. De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben aangegeven op het gebied van techniek en beveiliging van techniek zoveel mogelijk te willen 'ontzorgd'. Dit betekent in het mogelijke scenario van 'door met de RID' dat de RID moet worden omgevormd van een organisatie die overwegend technisch beheer doet, naar een organisatie die dat technische beheer (op basis van een goed doordachte cloudstrategie) in toenemende mate overlaat aan de markt en zich concentreert op een goede regie op de ICT-dienstverlening die de gemeenten van de RID (en daarachter de markt) verwachten. Ook dat, die noodzakelijke 'omvorming', is op de schaal van de ICT-samenwerking in kwestie wel degelijk mogelijk, zolang en op voorwaarde dat de gemeenten bereid zijn de daarvoor vereiste maatregelen te treffen en investeringen te doen.

Kortom, 'door met de RID' op de schaal van de ICT-samenwerking in kwestie, is anno 2023 nog steeds een realistisch scenario. Bovendien geeft stoppen met de RID (en zelfs al het aankondigen of laten doorschemeren van een voornemen daartoe) ingrijpende consequenties (waaronder forse frictiekosten) en flinke risico's (waaronder met name een versneld vertrek van mensen voordat een alternatief geregeld en operationeel is).

Veel belangrijker echter dan deze mogelijk negatieve impact van kiezen voor een ander scenario dan 'door met de RID', is dat het succes van een switch naar een andere ICT-dienstverlener sterk afhankelijk is van de vraag of de uitbestedende partij daar 'klaar' voor is (in jargon: '*outsourcingsready*'). Dit brengt ons op het belangrijke aspect van 'digitale volwassenheid'. Uit allerlei onderzoek en praktijkervaringen (ook internationaal) blijkt namelijk dat digitaal volwassen organisaties meer rendement halen uit ICT en investeringen in ICT en ook beter in staat zijn ICT-leveranciers aan te sturen en succesvol van ICT en leverancier(s) te switchen.

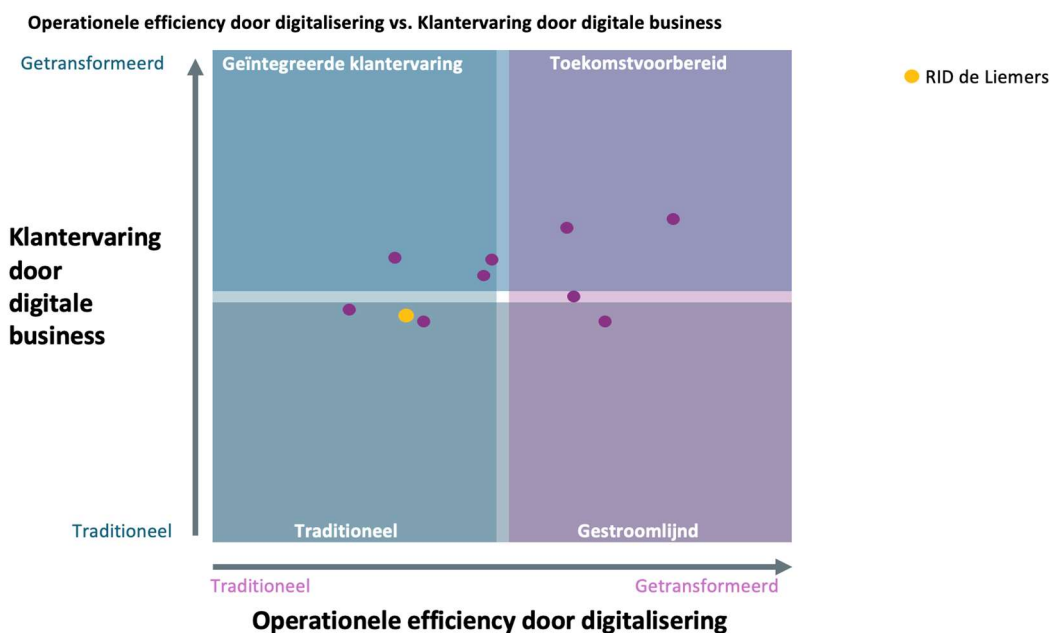
Onder de digitale volwassenheid van een organisatie verstaan we het gemak en de snelheid waarmee een organisatie nieuwe mogelijkheden en inzichten op het gebied van ICT weet om te zetten in betere producten en/of diensten. Daarbij gaat het niet alleen om digivaardigheid, maar ook om zaken als visie, scherp weten wat je wil, organisatie, governance, verankering, eigenaarschap, houding en gedrag.

In de gesprekken die we met de gemeenten en de RID hebben gevoerd, is de digitale volwassenheid van deze organisaties zowel expliciet als impliciet over tafel gegaan en hebben genoemde partijen volmondig beaamd dat ze in allerlei opzichten nog *onvoldoende* digitaal volwassen zijn. Ditzelfde bleek ook uit de

zelfscore(s) op digitale volwassenheid, gekoppeld aan de ICT-benchmark gemeenten van M&I/Partners. Als verbeterpunten werden in dit kader onder andere benoemd:

- het (reeds eerder in dit rapport genoemde) ontbreken van een heldere (gezamenlijke) visie op de gewenste inzet van ICT, de gewenste ICT-functie, de gewenste ICT-dienstverlening en de gewenste rolverdeling (de wederzijdse verwachtingen) tussen de gemeenten en de RID;
- de organisatie/inrichting van processen en de governance in het algemeen;
- het ontbreken van digitaal leiderschap, 'sturing van bovenaf' en (voldoende) eigenaarschap;
- de digivaardigheid van (veel) medewerkers.

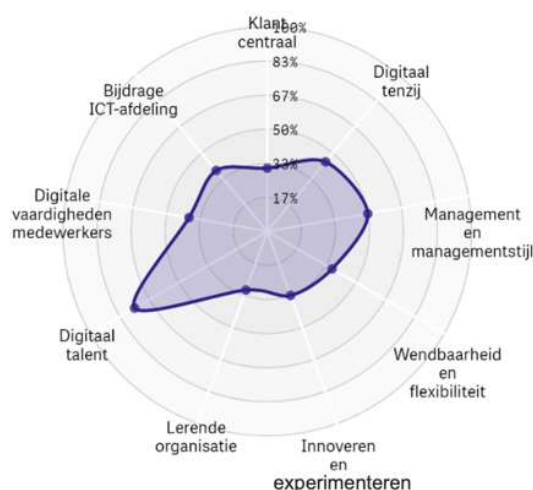
Onderstaande afbeeldingen zijn afkomstig uit de ICT-benchmark gemeenten 2021 (over boekjaar 2020) van M&I/Partners en gaan over de 'zelf-scores' door ICT-samenwerking De Liemers op digitale volwassenheid:

RID de Liemers en haar deelnemers scoren zichzelf fors lager dan de gemiddelde gemeente in de benchmark als het gaat om digitale volwassenheid.

Gemiddelde volwassenheid

42,1% 50,1%
Benchmark

NB: Bij de aangegeven 'gemiddelde volwassenheid' gaat het dus om een score op een schaal tot 100%. Anders gezegd: De partijen in de ICT-samenwerking geven zichzelf dus een rapportcijfer 4,2. Daarmee zijn de gemeenten en de RID geen uitzondering in gemeenteland (gemiddeld geven de gemeenten zichzelf een rapportcijfer 5,0), maar scoren de gemeenten en de RID zichzelf nog wel iets onder het gemiddelde.

Met deze score(s) op digitale volwassenheid lopen de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar een flink risico als ze besluiten om de RID in te ruilen voor een andere “ICT-dienstenleverancier”.

Dit nog afgezien van de reeds aangegeven consequenties en risico's als gevolg van een besluit om te stoppen met de RID. Maar minstens zo relevant in dit kader is te benadrukken en te beseffen dat binnen de huidige samenwerking ook naar het oordeel van de deelnemende partijen zelf, nog veel te verbeteren valt.

Advies van M&I/Partners is dan ook om -in plaats van te switchen naar een ander scenario- vast te houden aan de samenwerking inclusief de RID en deze juist te verbeteren, te versterken en waar mogelijk zelfs te intensiveren, want ook op het gebied van de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging liggen mogelijkheden voor (meer) samenwerking en daarmee een efficiëntere en effectievere inzet van schaarse middelen.

Samenwerken op de i

Veel intergemeentelijke ICT-samenwerkingen beperken zich nog tot samenwerken op de a van automatisering, omdat ze ooit zijn opgericht en ingericht om vooral gezamenlijk beheer en gezamenlijk inkoop van ICT te doen. Maar steeds meer (vooral kleinere) gemeenten kijken inmiddels ook naar het met elkaar delen van schaarse expertise en functies die op individueel gemeenteniveau soms slechts deeltijdfuncties zijn, alsook meer in den brede naar samenwerken op het gebied van de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging. Want waarom ieder voor zich het wiel uitvinden op bijvoorbeeld de invoering van nieuwe wet- en regelgeving of op het gebied van informatiebeveiliging terwijl daarin ook prima samen opgetrokken kan worden? En dus schaarse middelen efficiënter en effectiever ingezet kunnen worden, zeker in een toch al krappe arbeidsmarkt.

Belangrijk in dit kader is te benadrukken dat meer samenwerken op de i niet ten koste hoeft te gaan van eigen keuzevrijheid, maatwerk en/of ‘couleur locale’. Iets waar veel gemeenten gevoelig voor zijn. Waar wij op doelen met meer samenwerken op de i, is bijvoorbeeld:

- de krachten (capaciteit, kennis, ervaring e.d.) bundelen op het gebied van informatiebeveiliging (waar de individuele gemeenten nu vaak nog een beperkte bemensing hebben, terwijl de uitdagingen voor alle gemeenten op het gebied van informatiebeveiliging in de kern exact hetzelfde zijn);
- de krachten (capaciteit, kennis, ervaring e.d.) bundelen op het gebied van datagedreven werken, want waarom elke gemeente bijvoorbeeld een eigen ‘datalab’ dat maar voor een beperkt deel van de tijd wordt gebruikt?;
- het werk verdelen als het gaat om het bepalen van de impact en het kiezen van een mogelijke aanpak voor de implementatie van allerlei wet- en regelgeving (zoals de Omgevingswet, de Wet open overheid, de Wet elektronische publicaties, de Wet kwaliteitsborging bouwen, de Wet modernisering bestuurlijk elektronisch verkeer, de Wet hergebruik overheidsinformatie, de Wet toegankelijkheid overheidsinformatie, et cetera), want waarom vaker dan één keer het wiel uitvinden, zeker met toch al schaarse middelen?

2 RANDVOORWAARDEN

Wat is er daarnaast nodig in de gemeentelijke organisaties van de opdrachtgevers als het gaat om digitale volwassenheid en de mate waarin zij in staat zijn om zelf invulling te geven aan de regievoering op informatievoorziening, digitalisering en inzet op ICT?

Eerder in dit rapport hebben wij al gewezen op het grote belang van digitale volwassenheid. Duidelijk is dat alle partijen in de samenwerking in allerlei opzichten nog flinke stappen hebben te zetten op het gebied van digitale volwassenheid. Advies van M&I/Partners is om daarvoor een gezamenlijk programma op te stellen en daarin te starten met een herijking van de score(s) op digitale volwassenheid, zodat met een actueel en compleet beeld van start kan worden gegaan.

Een belangrijk thema onder de vlag van digitale volwassenheid is: ‘in staat zijn om goede regie te voeren op ICT’, zowel aan de kant van de gemeenten als aan de kant van de RID. Maar dan moet er wel eerst een heldere visie zijn op de gewenste inzet van ICT, de gewenste ICT-functie, de gewenste ICT-dienstverlening en de gewenste rolverdeling (de wederzijdse verwachtingen) tussen de gemeenten en de RID. Regie voeren begint immers met weten waar je naartoe wilt, welk resultaat je wilt bereiken/neerzetten binnen welke termijn en randvoorwaarden en met welke rolverdeling. Die visie zal er dus eerst moeten zijn voordat op het thema van regievoering (gerichter) kan worden bepaald wat er vervolgens bij de gemeenten en bij de RID nodig is.

In feite gaat het in dit kader dus ook over de ‘governance’ van de ICT-samenwerking. Die governance moet hoognodig worden herijkt, waarbij vooral de wederzijdse verwachtingen moeten worden geactualiseerd. Dan praten we in feite over ‘het spel’ en de rolverdeling tussen de gemeenten en de RID binnen het construct van de gemeenschappelijke regeling en binnen de kaders van de gezamenlijk nog te bepalen i-strategie en i-agenda.

Een belangrijk aandachtspunt in dit kader is dat aan de kant van de opdrachtnemende gemeenten goed onderscheid moet worden gemaakt tussen de rol van ‘eigenaar’ en de rol van ‘opdrachtgever’. De gemeenten zijn immers zowel eigenaar als opdrachtgever van de samenwerking en dat zijn essentieel *verschillende* rollen die consequent en consistent ingevuld moeten worden. Ook moet in ditzelfde kader onderscheid worden gemaakt tussen *bestuurlijk* opdrachtgeverschap (lees: de rol(len) van de raden en colleges) en *ambtelijk* opdrachtgeverschap (via de gemeentesecretarissen c.q. directieteam).

Wat hiernaast aan de kant van de gemeenten sowieso moet gebeuren (gekoppeld aan het ‘herijken’ van de wederzijdse verwachtingen op het gebied van ICT) is het herijken van wat de gemeenten anno 2023 en voor de komende jaren zelf in huis moeten hebben op het gebied van ICT (in termen van bemensing, rollen, vaardigheden e.d.) om ‘bij te blijven’ en eigen plannen en ambities te kunnen waarmaken. Dit aandachtspunt strekt zich in ieder geval uit tot de onderwerpen:

- informatieadvies (inclusief informatie-architectuur);
- functioneel beheer;
- informatiebeveiliging;
- datamanagement, datagovernance en datagedreven werken.

Informatieadvies (inclusief informatie-architectuur)

Informatieadvies blijft uiteraard belangrijk voor het (helpen) slaan van de ‘brug’ tussen de publieke dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeenten aan de ene kant en het gebruik van ICT daarbij en de vormgeving van de interne en externe informatievoorziening aan de andere kant. In toenemende mate gaat het hierbij ook om de inrichting van de informatiehuishouding, ook wel aangeduid als de informatie-architectuur¹.

Op het gebied van de *interne* informatievoorziening, dat wil zeggen de informatievoorziening voor de eigen organisatie, gaat het onder andere om dashboards en dus om competenties en tools om die dashboards te bouwen.

Bij de *externe* informatievoorziening, bedoeld voor de inwoners en ketenpartners, ligt er vooral een grote uitdaging om die externe informatievoorziening overzichtelijk en begrijpelijk te houden, want veel nieuwe landelijke wet- en regelgeving is sterk versnipperd en verkokerd maar heeft wel een steeds grotere ICT-component (onder andere in de vorm van nieuwe digitale loketten en platforms) waardoor het niet vanzelfsprekend is dat het voor gebruikers van overheidsinformatievoorziening nog overzichtelijk en begrijpelijk blijft. Dat moet op gemeentelijk niveau op een goede manier aan elkaar worden geknoopt en dat is nog een hele (complexe) kluit.

In dit kader is ook ‘werken onder (ICT) architectuur’ relevant, want voor een goede publieke dienstverlening inclusief een informatievoorziening die ook nog eens aan alle wet- en regelgeving voldoet, is een goede keuze, afstemming en samenhang nodig tussen allerlei ‘ICT-componenten’ (hardware, software, koppelingen, verbindingen et cetera). Die goede keuze, afstemming en samenhang zijn niet vanzelfsprekend, maar moeten met visie en beleid worden aangebracht. Dat is ‘werken onder (ICT) architectuur’ en daarom is het des te relevanter dat zowel aan de kant van de opdrachtgevende gemeenten als aan de kant van de RID ‘ICT-architectuur-kennis, -ervaring en -capaciteit’ beschikbaar komt, want die is er momenteel nog niet. Aan de RID-kant gaat het dan vooral om de ‘technische architectuur(rol)’ (gericht op technische invulling) terwijl het aan gemeentekant vooral gaat om de ‘informatie-architectuur(rol)’ (gericht op aanbrengen van lijn en samenhang in bijvoorbeeld externe informatievoorziening, rekening houdend met allerlei verschillende -wettelijke en andersoortige- eisen die aan die externe informatievoorziening worden gesteld).

Functioneel beheer

Eerder in dit rapport is al aangegeven dat het functioneel beheer in een sterk veranderend en complexer wordend applicatielandschap met steeds meer ‘saas-applicaties’ (software-as-a-service) en een toenemend gebruik van ‘smart apparaten’ steeds breder en strategischer wordt. Daarbij wordt het genereren van klantwaarde voor gemeenten steeds belangrijker, en dus gaat het bij digitale dienstverlening aan gemeentekant steeds indringender om zaken als meer selfservice voor klanten, om ‘ononderbroken klantreizen’, om ‘instant afhandeling’ en om ‘straight- through-processing van transacties’ (lees: automatische verwerking zonder menselijke tussenkomst) alsook ‘robotic processing automation’ (lees: inzet van robots). Bij dit alles worden agile werkmethoden ook steeds meer gemeengoed en komt de focus van de organisatie vooral te liggen op realisatie van baten van en met ICT.

¹ De informatie-architectuur beschrijft de inhoudelijke relaties en samenhang tussen toepassingen en gegevensverzamelingen onderling. Hiermee worden de relaties met informatie en communicatie als bedrijfsmiddelen/productiefactoren van een organisatie inzichtelijk.

Sowieso is functioneel beheer een belangrijk onderwerp, want het slaat de ‘brug’ tussen techniek en publieke dienstverlening. In veel gemeentelijke organisaties wordt het functioneel beheer onvoldoende goed ingevuld en is het vaak sterk versnipperd. Dat is ook binnen de onderhavige ICT-samenwerking het geval (hetgeen zich onder andere ook uit in een gemis/gebrek aan goed ingerichte BiSL-processen² richting de gebruikersorganisatie). Goed om daar anno 2023 nog eens indringend naar te kijken!

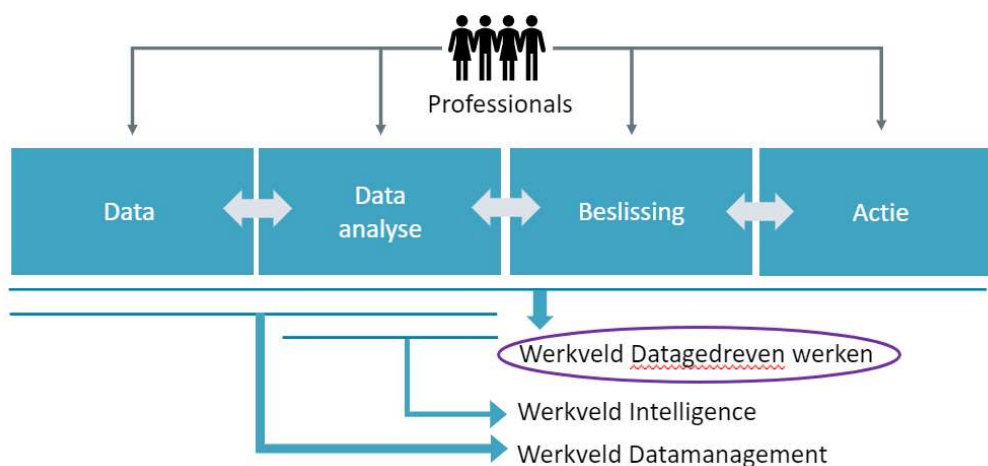
Informatiebeveiliging

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor informatiebeveiliging en het beveiligen van hun systemen en data. Daar zit zeker ook een (meer) technische kant aan waarvoor gemeenten een beroep kunnen doen op de RID, maar gemeenten blijven ook dan zelf verantwoordelijk en hebben zelf ook maatregelen te treffen en rollen in te vullen. Omdat de ontwikkelingen op het gebied van ICT en (mede daardoor) ook op het gebied van afhankelijkheid, kwetsbaarheid en cybercrime razendsnel gaan, is het goed om zeer regelmatig de benodigde voorzieningen (waaronder de benodigde rollen, bemensing et cetera) en zeker ook het gedrag van de eigen bestuurders, managers en medewerkers kritisch onder de loep te nemen. Dat kan op allerlei manieren, maar is zeker een thema in de herijking van verwachtingen.

Door de gemeenten is in de gevoerde gesprekken aangegeven dat de technische kant van informatiebeveiliging door de RID onvoldoende goed wordt ingevuld en dat de gemeenten daar grote zorgen over hebben. De RID is zich hier bewust van. Hier ligt een urgent verbeterpunt!

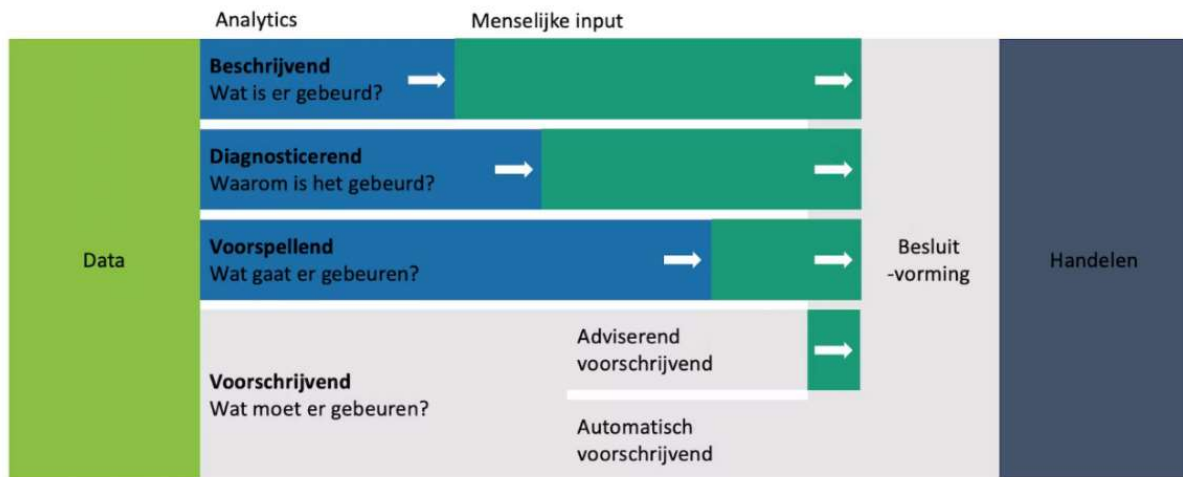
Datamanagement en datagedreven werken

Gemeenten willen anno 2023 (in meer of mindere mate) datagedreven werken. Dat is werken op basis van een zo compleet en kloppend mogelijk beeld van de werkelijkheid. Zie in onderstaande afbeelding het werkveld van datagedreven werken.

² BiSL is een belangrijk, veel gebruikt referentiekader/raamwerk voor het inrichten van processen voor functioneel beheer.

Gemeenten wilden uiteraard altijd al datagedreven werken, maar door de steeds grotere hoeveelheden data die digitaal beschikbaar zijn en de steeds betere tools om al die data te doorzoeken, te ordenen en te analyseren, heeft datagedreven werken de laatste jaren een enorme vlucht genomen. Waarbij nog steeds allerlei verschillende ambities en verschillende gradaties van datagedreven werken aan de orde kunnen zijn, variërend van 'eerst maar eens een beter beeld van de historie (wat is er gebeurd?) tot en met volledig geautomatiseerd voorspellen van de toekomst (wat gaat er gebeuren?). Zie tevens onderstaande afbeelding.

Zeker de verdergaande vormen van datagedreven werken zijn voor de meeste gemeenten volstrekt nieuw en dus te beschouwen als 'innoveren met ICT'. Dat vraagt om volstrekt andere competenties en een volstrekt andere besturing/governance dan de exploitatie van ICT. Zie in dit kader tevens de navolgende afbeelding van Gartner, waarin de twee werelden van 'exploiteren' (in de afbeelding: mode 1) en 'innoveren' (in de afbeelding: mode 2) naast elkaar zijn gezet.

Hiernaast is het voor datagedreven werken (en sowieso voor de informatievoorziening en voor de informatiebeveiliging in het algemeen) essentieel dat het datamanagement op orde is. Daarbij verstaan we onder datamanagement: het onderhouden, actualiseren, beheren en beveiligen van data. Veruit de meeste gemeenten hebben het datamanagement (om allerlei redenen) niet/onvoldoende op orde,

waardoor data soms niet vindbaar zijn, gemeenten niet eens weten dat ze bepaalde data in huis hebben, de kwaliteit van data niet controleren en/of controleerbaar is, data verschillend (kunnen) worden geïnterpreteerd, et cetera. Het moge daarom duidelijk zijn dat datagedreven werken alleen 'zin' heeft als het datamanagement op orde is.

Vaak kijken gemeenten voor datamanagement ook naar hun 'RID's', maar dat is (lang) niet altijd terecht. Gemeenten zijn en blijven zelf verantwoordelijk en hebben daar naar te handelen. Advies van M&I/Partners is om ook het thema van datagedreven werken, datamanagement en data-governance mee te nemen in de herijking van wederzijdse verwachtingen (annex beoordeling van wat partijen dus in huis moeten hebben c.q. nog te regelen hebben).

3 VERVOLG

In dit laatste hoofdstuk de suggesties van M&I/Partners voor het vervolg, inclusief een inschatting van benodigde bedragen voor voorgestelde investeringen (waar dat mogelijk is).

1. Eerste vervolgstap die gezet moet worden, is het nemen en vooral publiek maken van het besluit om vast te houden aan de samenwerking op het gebied van ICT en deze zo gauw mogelijk te verbeteren en waar mogelijk op het gebied van i zelfs te gaan intensiveren.

Zolang nog onzekerheid blijft bestaan over het vervolg en vooral de toekomst van de RID, zal hier een zichzelf-versterkend negatief effect van uitgaan. Bovendien wordt het hoog tijd te investeren in de samenwerking, want deze is te lang vooral/nagenoeg uitsluitend kosten-gedreven geweest. Dit heeft onder andere geresulteerd in een RID die op een flink aantal onderdelen onder-bemenst is, waardoor in een toch al krappe arbeidsmarkt in toenemende mate een beroep moet worden gedaan op tijdelijke inhuurkrachten en de werklast door steeds minder 'schouders' gedragen moet worden.

Nog langer laten voortbestaan van deze situatie is niet alleen om bedrijfstechnische redenen, maar ook vanwege de menselijke maat onaanvaardbaar. Bovendien is dan steeds minder sprake van duurzame kennisontwikkeling binnen de RID als steeds meer beroep moet worden gedaan op tijdelijk inhuur van expertise/capaciteit.

2. Tweede stap die gezet moet worden, is:
 - a) het ontwikkelen van een gezamenlijke visie op de gewenste inzet van ICT, de gewenste ICT-functie, de gewenste ICT-dienstverlening en de gewenste rolverdeling (de wederzijdse verwachtingen) tussen de gemeenten en de RID;
 - b) het bepalen van de best passende cloudstrategie, waarmee het technisch beheer voor een flink deel naar de markt wordt gebracht en zo de kwetsbaarheid op dit technisch beheer kan worden verminderd.

Deze twee producten (ivisie en cloudstrategie) zijn tevens nodig als basis voor het kunnen bepalen van de bemensing die aan beide kanten (gemeenten en RID) structureel danwel incidenteel nodig is. Dat kan op dit moment nog niet en daarom wordt aangeraden nog even te wachten met structurele versterkingen totdat de ivisie en de cloudstrategie klaar en vertaald zijn naar de benodigde bemensing aan beide kanten.

Voor het ontwikkelen van zowel de ivisie als de cloudstrategie is tijdelijk externe hulp nodig. Beide producten kunnen binnen een paar maanden klaar zijn. Advies van M&I/Partners is om voor externe hulp op beide producten een budget van € 30.000,- (ex btw) te reserveren en zo gauw mogelijk (lees: Q1 van 2023) een start te maken met het werven van die externe ondersteuning.

Enkele aandachtspunten voor de ivisie:

- Wat willen partijen de komende jaren bereiken met de inzet van ICT?
- Wat zijn voor de komende jaren de prioriteiten op het gebied van ICT en waarom?
- Wie bepaalt de prioriteiten op het gebied van ICT en op basis waarvan?
- Wat is basis-dienstverlening en wat is extra (plus-dienstverlening danwel maatwerk)?
- Hoe is de onderlinge rolverdeling en wat mogen we verwachten van elkaar?
- Hoe worden de kosten onderling verdeeld?
- Hoe wordt invulling gegeven aan portfoliomanagement en wie bewaakt de uitvoering van de ivisie?
- Hoe geven we invulling aan leveranciers- en contractenmanagement?
- Meer in het algemeen: Hoe doen we de regievoering op ICT en wie doet daarin wat?

Enkele aandachtspunten voor de cloudstrategie:

- Wat gaat/moet sowieso naar de cloud (omdat aanbieders alleen nog cloudvarianten aanbieden)?
- Wat blijft sowieso 'on premise' staan (dus in eigen huis)?
- Wat mag om wettelijke redenen niet naar de cloud en waarom niet?
- Wat is (met alles 'opgeteld') de doelarchitectuur voor de komende jaren (informatie en techniek)?
- In welk tempo en met welke achtereenvolgende stappen gaan we de cloudstrategie uitvoeren?
- Waar zitten belangrijke samenhangen en risico's en hoe gaan we daar op acteren?

3. Tegelijkertijd is er nu al sprake van onder-bemensing zeker aan de kant van de RID, dus daar moet zo gauw mogelijk op 'ingegrepen' worden, maar dan wel dus even met extra tijdelijke inhuur.

Inmiddels is al een tijdelijke operationele manager geworven die de RID per 1 januari 2023 voor tenminste een half jaar komt versterken. Hiernaast zijn bij de RID op vacatureruimte ook al andere tijdelijke krachten ingeschakeld, maar de kosten daarvan kunnen niet volledig uit vacatureruimte worden gedekt. Advies is om hiervoor een bedrag van € 150.000,- ex btw extra beschikbaar te stellen uit de begroting voor 2023.

Hierbovenop, als 'inhaalslag' op een RID waarin jarenlang te weinig is geïnvesteerd, moet op zo kort mogelijke termijn extra personeel worden geregeld, vooral op het gebied van architectuur en projectleiding. Ook dit zal nog even 'tijdelijk personeel' zijn, want pas als de (gezamenlijke) ivisie en de cloudstrategie zijn bepaald, is een betere duiding mogelijk van de benodigde bemensing aan beide kanten. Advies van M&I/Partners is om voor deze 'extra tijdelijke inhuur' in 2023 een budget van € 300.000,- ex btw te reserveren.

Hiernaast is ook aan de kant van de gemeenten op korte termijn wellicht al extra bemensing nodig, maar ook daarvoor is het (om de reeds aangegeven redenen) verstandig dat vooralsnog in te vullen met tijdelijke inhuur. In ieder geval is het zinvol om (al of niet gekoppeld aan de nog te ontwikkelen ivisie) goed in beeld te brengen wat er op het gebied van datamanagement (nog) nodig is om op de gewenste manier(en) invulling te kunnen geven aan datagedreven werken.

4. Zodra de ivisie en de cloudstrategie gereed en vertaald zijn naar de structureel en incidenteel benodigde bemensing, moeten (bij 'groen licht' voor die bemensing) de functieboeken alsook de begroting (per 2024) van de gemeenten en de RID daarop worden aangepast.

NB: Belangrijk in dit kader is te benadrukken dat we met de ivisie geen hoog-over-verhaal in de zin van een 'abstract strategisch vergezicht' bedoelen, maar een ivisie die concreet benoemt wat de gezamenlijke partijen de komende jaren op het gebied van ICT (digitalisering, informatievoorziening e.d.) willen realiseren, wat daarin de prioriteiten zijn en hoe partijen dit willen gaan doen, met welke onderlinge verdeling van rollen. De ivisie moet het karakter krijgen van een i-strategie, doorvertaald naar een i-agenda en een a-strategie. De cloudstrategie maakt in feite deel uit van de a-strategie.

5. Zodra de ivisie gereed is, kan ook een start worden gemaakt met het opstellen van een programma voor het vergroten van de digitale volwassenheid aan beide kanten. Advies van M&I/Partners is om de colleges en raden van Duiven, Westervoort en Zevenaar hier nadrukkelijk in mee te nemen, want ook zij moeten digitaal volwassener worden en meer ICT-leiderschap en -eigenaarschap tonen. Voor het inschakelen van externe ondersteuning bij het maken van een programma voor vergroten van de digitale volwassenheid van alle partijen wordt geadviseerd in 2023 een bedrag van € 30.000 ex btw te reserveren. Pas als dat programma er is, kan bepaald worden wat er nodig is om het uit te voeren.
6. Als laatste maar niet het minste: Het organiseren van succesvolle samenwerking vraagt om continue aandacht. Kies daarom voor een programmatische aanpak onder leiding van een coachende en coördinerende programmamanager (voor bijvoorbeeld gemiddeld 1 dag per week) voor de komende twee jaar, bij voorkeur te starten in januari 2023. Reserveer hiervoor een budget van € 100.000,- ex btw (te verdelen over 2023 en 2024). Huur deze programmamanager *samen* in (gemeenten en RID) en laat deze programmamanager rapporteren aan een stuurgroep (met daarin de gemeenten en de RID).

In het onderstaande (afsluitende) overzicht een samenvatting van de belangrijkste te treffen maatregelen en te plegen investeringen op korte termijn, met een globale doorkijk op vervolgvactiteiten en (mogelijk) benodigde investeringen daarna (2023 tot en met 2025).

Onderwerp	2023				2024	2025
	Q1	Q2	Q3	Q4		
Besluit nemen en publiek maken dat de ICT-samenwerking wordt voortgezet en verbeterd						
Samen (gemeenten en RID) bepalen van de i-strategie en i-agenda voor de periode t/m 2025, inclusief herijken van wederzijdse verwachtingen	€ 30.000					
Bepalen van de best passende cloudstrategie	€ 30.000					
Doorvertalen van i-strategie en cloudstrategie naar functieboeken gemeenten en RID						
Extra geld benodigd voor reeds ingehuurd tijdelijk personeel (op vacatures)	€ 150.000					
Tijdelijk extra inhuur voor RID (inhaalslag) o.a. op projectleiding en informatiebeveiliging	€ 300.000					
Werven van structureel benodigd personeel			€ PM			
Opstellen van een programma voor vergroten van de digitale volwassenheid aan beide kanten			€ 30.000			
Uitvoeren programma digitale volwassenheid					€ PM	
Programmatische aansturing van de verbetering van de ICT-samenwerking	€ 100.000					

BIJLAGE 1 ONTWIKKELINGEN & UITDAGINGEN

In deze bijlage een schets van de belangrijkste ontwikkelingen en uitdagingen voor gemeenten anno 2022 op het gebied van ICT. Eerst het ICT-werkpakket voor de komende jaren, daarna nog enkele andere uitdagingen.

1.1 ICT-WERKPAKKET

Het ICT-werkpakket voor gemeenten de komende jaren laat zich samenvatten in zes clusters:

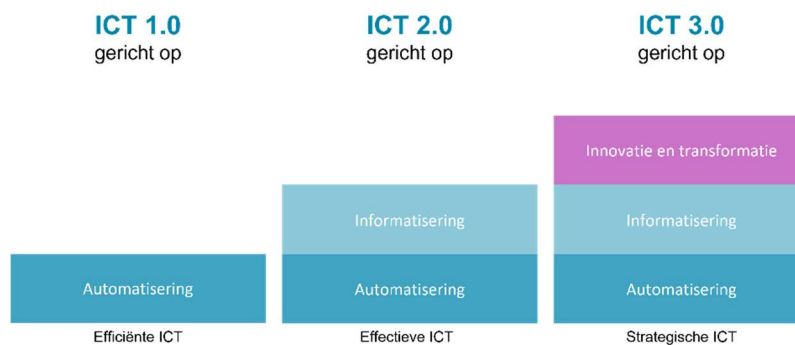
1. Zorgen dat de basis-ICT goed op orde is en blijft, inclusief het beheer daarvan en inclusief zorgen voor (meer) wendbaarheid. We hebben het in dit kader over werkplekken, verbindingen, opslagvoorzieningen, randapparatuur zoals printers, schermen e.d. alsook faciliteiten voor hybride werken e.a. waarbij ook wendbaarheid steeds belangrijker is/wordt, o.a. om (desgewenst) makkelijker te kunnen wisselen van ICT en leverancier(s)).
2. Zorgen dat zowel de interne informatievoorziening (bedoeld voor de eigen organisatie) als de externe informatievoorziening (bedoeld voor de inwoners en ketenpartners) op orde is en blijft. Hierin gaat het o.a. om actualiteit, betrouwbaarheid, vindbaarheid, toegankelijkheid, openheid, begrijpelijkheid en gebruiksgemak.
3. Voldoen aan wet- en regelgeving, inclusief het invoeren en vertalen van nieuwe wet- en regelgeving met daarin veelal een steeds grotere ICT-/digitaliseringscomponent (zoals wetten die gebruik van bepaalde digitale kanalen en portalen verplicht stellen, waaronder de Omgevingswet, de Wet open overheid, de Wet elektronische publicaties en de Wet modernisering bestuurlijk elektronisch verkeer).
4. Zorgen voor een goede informatiebeveiliging, security en recovery. Waarbij onder 'recovery' wordt verstaan: het snel weer in de lucht zijn na bijvoorbeeld uitval van systemen als gevolg van bijvoorbeeld een incident.
5. Innoveren met ICT, variërend van datagedreven werken tot en met gebruik van sensoren, 'digital twins' en kunstmatige intelligentie voor betere publieke dienstverlening. NB: Innoveren met ICT vraagt om een wezenlijk andere besturing/governance dan reguliere 'exploitatie' van ICT.
6. Op peil brengen en houden van de digitale volwassenheid van de organisatie en medewerkers. Waarbij digitale volwassenheid een belangrijke randvoorwaarde is voor succesvolle toepassing van ICT en dus rendement op investeringen in ICT; en waarbij digitale volwassenheid niet alleen gaat over digivaardigheid, maar ook over houding en gedrag, over eigenaarschap, over organisatie en governance, over het belang dat aan ICT wordt gehecht en over de manier waarop met ICT wordt omgegaan.

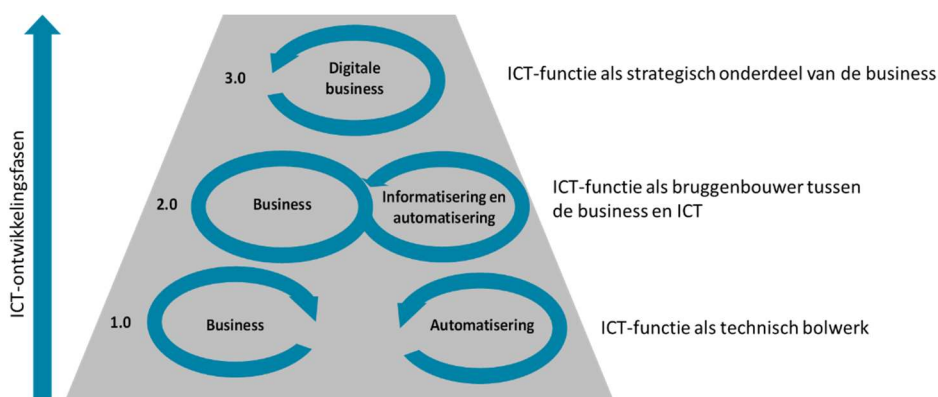
1.2 ONTWIKKELINGEN

1.2.1 Verschuivende accenten

In het kijken naar en werken met ICT, verschuiven accenten. Lag jaren geleden het accent vooral op efficiency, anno 2022 praten we vooral over innovatie en transformatie en zien we ICT vooral als een strategisch bedrijfsmiddel:

Hierdoor is er ook een veranderende rol/betekenis van ICT voor organisaties/bedrijven in het algemeen: van de ICT-functie als 'technisch bolwerk' (1.0) naar de ICT-functie als strategisch onderdeel van de business (3.0):

En ook de strakke scheidslijn tussen de a van automatisering en de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging verdwijnt steeds meer. Natuurlijk is er ook anno 2022 nog steeds techniek aan de ene kant en een functionele behoefte aan de andere kant, maar de a en de i grijpen zodanig steeds meer op elkaar in, dat ook in die zin accenten verschuiven. In ieder geval moet tussen a en i steeds nadrukkelijker samen worden opgetrokken om het geheel naar wens te laten functioneren.

1.2.2 Toenemende verclouding

Een belangrijke ontwikkeling om in dit kader te benoemen ook voor de komende jaren, is die van de toenemende 'verclouding' van ICT. Door steeds krachtiger processoren en steeds betere verbindingen kan steeds meer ICT op afstand worden gezet en als technisch beheerde dienst (vergelijkbaar met stroom uit de muur) worden aangeboden en afgenomen. Steeds meer ICT-leveranciers kiezen er zelfs voor hun producten en diensten alleen nog in 'cloud-varianten' te gaan aanbieden, waardoor het technisch beheer van ICT langzaam maar zeker steeds meer naar de markt 'verdwijnt'. Uiteraard heeft dit consequenties

voor bijvoorbeeld ICT-samenwerkingen die nu nog veel technisch beheer zelf doen c.q. moeten doen, maar daar staat tegenover dat partijen die moeite hebben het technisch beheer zelf in te vullen (bijvoorbeeld door gebrek aan kennis, ervaring en/of capaciteit) dat in toenemende mate dus naar de markt kunnen brengen. In die zin geeft de verclouding van ICT dus ook kansen om kwetsbaarheid te verminderen, ofschoon daar uiteraard een prijskaartje aan hangt.

1.2.3 Common Ground

Een andere belangrijke ontwikkeling is 'Common Ground', een landelijk initiatief van onder andere de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) dat onder andere als doel heeft om de afhankelijkheid van specifieke ICT-leveranciers te verminderen, en daardoor de wendbaarheid van organisaties in het kiezen van hun ICT en ICT-leverancier(s) te vergroten. Die grotere wendbaarheid van organisaties op dit gebied is uitermate belangrijk, want het stelt ze in staat om gemakkelijker te kunnen inspelen op veranderende techniek, veranderende inzichten en veranderende mogelijkheden. Ook de gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar zullen in dit kader de wendbaarheid in de komende jaren moeten vergroten.

Onder de noemer van Common Ground wordt onder andere ingezet op het uit elkaar halen van applicaties en data, want veel data zijn nu nog opgeslagen in applicaties zelf en dat komt de wendbaarheid uiteraard niet ten goede (want organisaties kunnen dan niet zomaar switchen van applicatie c.q. leverancier). Bovendien worden data hierdoor onnodig vaak gekopieerd van de ene applicatie naar de andere en dat komt de veiligheid maar ook betrouwbaarheid van data bepaald niet ten goede (want ook verouderde data worden dan gekopieerd en hergebruikt). Een andere inzet van Common Ground is het bevorderen van gebruik van open source software (software waarvan de broncode vrij toegankelijk is), ook weer bedoeld om de afhankelijkheid van specifieke leveranciers te verminderen.

1.2.4 Datagedreven werken

Dan is er ook het nog altijd explosief toenemende gebruik (en helaas ook misbruik) door de enorm toenemende beschikbaarheid van data en de steeds krachtiger tools die er zijn om al die beschikbare data te verzamelen, te doorzoeken en te analyseren. Data worden niet voor niets 'het nieuwe goud' genoemd, want data zijn (zeker ook voor de overheid) met afstand de belangrijkste basis voor al het denken en handelen. Dat *was* uiteraard al zo, maar door de enorm toegenomen beschikbaarheid van data zijn data nóg belangrijker geworden.

Ook gemeenten kunnen niet(s) zonder data, maar dat is nog niet het enige. Minstens zo belangrijk is dat zij slim gebruik maken van beschikbare data, zodat zij de beste dienstverlening kunnen (blijven) bieden. '*Datagedreven werken*' noemen we dat: Slim gebruik maken van beschikbare data en databronnen, zodat gehandeld kan worden op basis van een zo kloppend mogelijk beeld van de werkelijkheid, opgebouwd op basis en analyse van beschikbare data, waar die zich ook bevinden (en mits daartoe bevoegd uiteraard).

1.2.5 Veel ICT-samenwerkingen onder druk

Veel ICT-samenwerkingen staan al jaren onder druk, in die zin dat veel opdrachtgevers/afnemers van die ICT-samenwerkingen ontevreden zijn over de ICT-dienstverlening. Veel ICT-samenwerkingen zijn jaren geleden vooral opgericht en ingericht om 'winst' te boeken op gezamenlijk (technisch) beheer, maar die winst bleek vaak tegen te vallen, want er ging alleen maar meer geld naar ICT. Een deel van de ontevredenheid over ICT-dienstverlening binnen ICT-samenwerkingen komt (vooral op bestuurlijk niveau) dus voort uit financiële verwachtingen en juist door die financiële verwachtingen ("samenwerkingen gaan geld besparen en dus opleveren") is er te vaak te weinig geïnvesteerd om ICT-samenwerkingen goed te laten functioneren. En dat laatste heeft er dan vaak weer aan bijgedragen dat de ICT-dienstverlening niet op het gewenste peil kan worden gebracht. In zekere zin een zelf gecreëerd probleem dus, dat anno 2022

des te indringender wordt ervaren nu ICT en daarmee goede ICT-dienstverlening steeds belangrijker zijn geworden.

1.2.6 Alternatieven bieden geen garanties

Overstappen naar andere ICT-dienstverleners, waaronder marktpartijen maar ook andere ICT-samenwerkingsverbanden, biedt in de praktijk tot nu toe geen enkele garantie dat de dienstverlening daarna beter en/of goedkoper zal zijn. Punt in dit kader is vooral dat al heel gauw appels met peren worden vergeleken, waardoor alternatieven soms gunstiger lijken en/of zich als ‘voordeliger’ voordoen, maar de realiteit is doorgaans stukken weerbarstiger. Zo zijn commerciële partijen uiteindelijk vaak duurder omdat zij winst willen maken, risico-opslagen berekenen en allerlei zaken al gauw als meerwerk factureren. En ICT-samenwerkingen hebben meestal met dezelfde perikelen te maken als andere ICT-samenwerkingen, waardoor er maar weinig ICT-samenwerkingen zijn die naar wens functioneren. Dan praten we nog niet eens over de kosten en risico's van overstappen zelf.

1.2.7 Groeiende gaten tussen werkpakket en middelen

Ondertussen (b)lijken de ‘gaten’ tussen het ICT-werkpakket aan de ene kant en de middelen die gemeenten en samenwerkingsverbanden voor dat werkpakket beschikbaar hebben en stellen aan de andere kant, alleen maar groter te worden. Voor een deel heeft dat te maken met benodigde expertise die schaars is, maar voor een deel heeft het ook te maken met het stellen van prioriteiten, ook in de besteding van middelen. Er is weliswaar een groeiend besef dat ICT en dus goede ICT-dienstverlening belangrijk zijn, maar de toewijzing van middelen is in het algemeen nog niet navenant.

1.2.8 Digitale volwassenheid essentieel

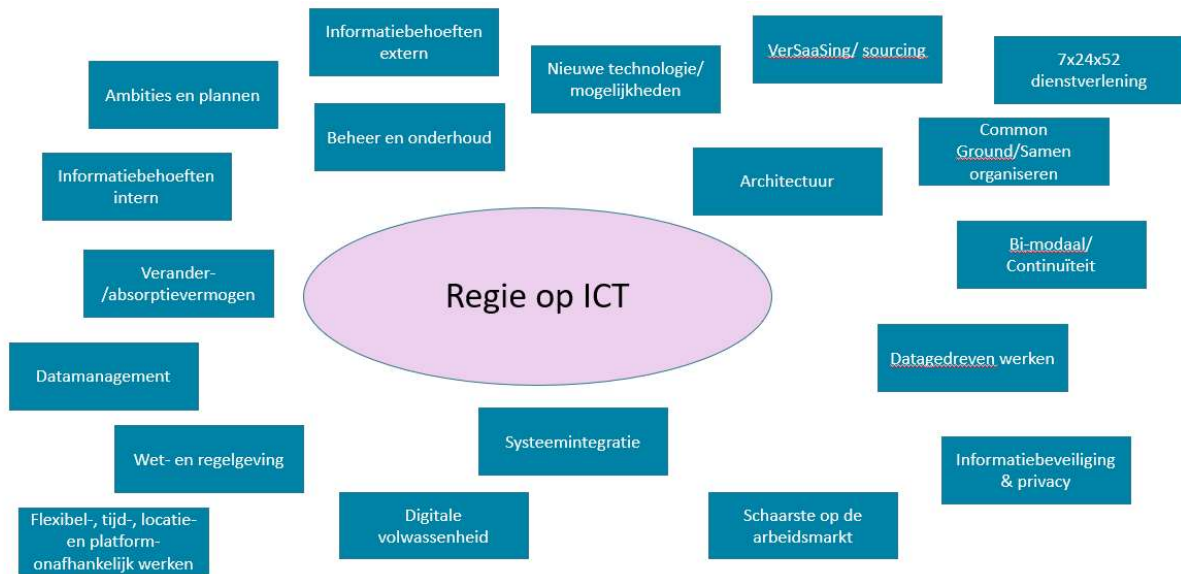
Bij het zien en onderkennen van wat er nodig is op het gebied van ICT en ICT-dienstverlening, speelt ook de ‘digitale volwassenheid’ van organisaties een grote rol. Daaronder verstaan we de snelheid en het gemak waarmee een organisatie nieuwe techniek en nieuwe mogelijkheden en inzichten weet om te zetten in nieuwe en/of betere producten en/of diensten. Digitale volwassenheid gaat niet alleen om digivaardigheid, maar ook om houding en gedrag, om eigenaarschap, om organisatie en governance, om zaken goed op orde hebben, om te weten wat je wil en wat er kan, om belangrijk vinden van het onderwerp en daar naar handelen, maar ook in het beschikbaar stellen van middelen.

Allerlei onderzoeken en praktijkervaringen hebben uitgewezen dat digitaal volwassener organisaties beter op de toekomst zijn voorbereid en meer rendement halen uit investeringen in ICT. Tegelijkertijd moet worden geconstateerd dat veruit de meeste organisaties, waaronder gemeenten, onvoldoende digitaal volwassen zijn. Ook om ICT-samenwerkingen goed te laten functioneren/renderen of om outsourcingstrajecten tot een goed einde te brengen. Niet voor niets zeggen experts op dit vlak dat partijen ‘outsourcingsready’ moeten zijn.

1.2.9 Goede regie steeds belangrijker

Met al het voorgaande moge duidelijk zijn dat goede regie op ICT inmiddels een vak op zichzelf is en dat regievoering op ICT zowel een belangrijk onderdeel als een bepalende factor is in de digitale volwassenheid van organisaties en daarmee voor de kwaliteit van moderne digitale dienstverlening en voor het rendement op investeringen in ICT (en daarmee ook het rendement op ICT-samenwerkingen).

In onderstaand plaatje een greep uit de vele onderwerpen, aandachtsgebieden en opgaven waarmee een gemiddelde gemeentelijke ‘ICT-regiekamer’ anno 2022 te maken heeft/krijgt.

1.2.10 Samenwerken loont, zowel op de a als op de i en op regie

Sinds 2004 doet M&I/Partners jaarlijks vergelijkend onderzoek naar de kosten en baten van ICT en samenwerken op het gebied van ICT. Eén van de conclusies uit dit onderzoek is dat samenwerken op het gebied van ICT weliswaar niet leidt tot lagere ICT-kosten (per inwoner), maar wel tot minder meerkosten en dus wel degelijk tot besparingen. Voorwaarde hierbij is wel dat de samenwerking goed wordt ingericht en aangestuurd, maar dat laat in de praktijk dus vaak nog te wensen over. Bovendien zit het (potentiële) rendement van samenwerken op het gebied van ICT niet alleen in geld, maar ook in kwaliteit en robuustheid van ICT-dienstverlening. En financieel rendement zit niet zozeer in schaalvoordelen van gezamenlijk beheer en gezamenlijke inkoop, maar in standaardisatie en harmonisatie van processen en systemen.

Samenwerken ook op de i en op regie

Veel intergemeentelijke ICT-samenwerkingen beperken zich nog tot samenwerken op de a van automatisering, omdat ze ooit zijn opgericht en ingericht om vooral gezamenlijk beheer en gezamenlijk inkoop van ICT te doen. Maar steeds meer (vooral kleinere) gemeenten kijken inmiddels ook naar het met elkaar delen van schaarse expertise en functies die op individueel gemeenteniveau soms slechts deeltijdfuncties zijn, alsook meer in den brede naar samenwerken op het gebied van de i van informatisering, informatievoorziening en informatiebeveiliging. Want waarom ieder voor zich het wiel uitvinden op bijvoorbeeld de invoering van nieuwe wet- en regelgeving of op het gebied van informatiebeveiliging terwijl daarin ook prima samen opgetrokken kan worden? En dus schaarse middelen efficiënter en effectiever ingezet kunnen worden, zeker in een toch al krappe arbeidsmarkt. Hetzelfde geldt inmiddels dus ook voor samenwerken op het gebied van regievoering, want ook daarin kunnen krachten worden gebundeld.

1.2.11 Slimme campagne belangrijk

M&I/Partners verwacht niet dat de krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren zomaar gaat verdwijnen, zeker niet omdat deze mede een gevolg is van de ontgroening en vergrijzing van onze samenleving. Voeg daarbij dat we steeds afhankelijker worden van ICT en dat we daarmee ook steeds kwetsbaarder worden en dus alle ICT (maar ook onze privacy) steeds beter moeten beveiligen. Dan moge duidelijk zijn dat schaarste voorlopig een sleutelwoord zal zijn en blijven, ook op het gebied van ICT-capaciteit en -competenties.

In die krappe arbeidsmarkt staan gemeenten en hun uitvoeringsorganisaties niet altijd gunstig voorgesorteerd in de strijd om het aantrekken van schaars personeel. Althans niet als het om belonen gaat, want zeker kleinere gemeenten hebben een navenant 'loongebouw', met doorgaans lagere schalen dan in grotere gemeenten, laat staan ten opzichte van menige marktpartij. Toch zijn ook kleinere gemeenten in diverse opzichten wel degelijk een aantrekkelijke werkgever en maken gemeenten daarmee, zeker in een tijdperk van veranderende normen en waarden (met meer nadruk op kwaliteit in plaats van geld en kwantiteit), wel degelijk kans om ook schaars ICT-personeel aan zich te binden. Maar dan moet daar wel een bijpassende en slimme, concurrerende campagne op worden gezet.